

MAGYAR L

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

KERESZTENY NAPILAP

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Anglia a tengelyhatalmak több oldalról indított pergőtüzében

London és környéke ellen szünet nélkül tartanak a légitámadások. — A német légierők szünet nélkül bombázzák az angolok katonai támaszpontjait és hadiüzemeit. — Afrikában is nagy légi harcok folynak

Az Angliával való végleges leszámolás megkezdődött. A német hadvezetőség minden harci erejét és eszközt fokozatosan latbaveti, az angol ellenállás letörésére. A napok óta tartó légitámadások irama óráról-órára fokozódik és a pénteki napon, valamint éjszaka borzalmas méretűvé fokozódott.

A német repülők már a nap folyamán is sorozatos támadásokat hajtottak végre az angol szárazföld ellen, az esti órákra azonban szinte elképzelhetetlenül nagyméretűvé és izgalmassá fokozódott a légi harc Anglia felett. De a német nehéz ütegek is munkába léptek. A német hadvezetőség a francia tengerparton megkezdte az aránylag közel fekvő másik part angol városainak lövetését. Az itélet órái dühörögnek Anglia felett. A német erő borzalmas erejű csapásokkal döngeti a szigetország háboru színhelyévé vált földjét.

Egész nap folytak a légitámadások

Berlinből jelentik: A Német Távíratí Iroda a pénteki nappali légi támadásokról röviden a következőket jelentette: Az angol sziget ellen intézett pénteki bombatámadások során az angolok az esti órákig 11 repülőgépet és tíz záróléggömböt veszítettek. Német részről a veszteség három repülőgép. A légi csaták ezekben az órákban még folynak és továbbtartanak a bombatámadások is.

A német véderő főparancsnokságának péntek délutáni hivatalos hadijelentése szerint a légi haderő folytatta támadásait az angol kikötők, hadfelszerelési építmények és léggömbzárak ellen. Mindenütt heves légi harcokra került sor. A német repülőgépek több angol kikötőt aknákkal zártak el. A brit repülők észak-Németország elleni támadásai nem okoztak említésreméltó kárt. Az angolok pénteki veszteségét a német véderőfőparancsnokság jelentése legalább 143-ra becsüli. A németek 32 repülőgépet veszítettek. Egy német tengeralattjáró 14 ezer tonnányi ellenséges hajóteret sülyesztett el.

London és környékének drámai éjszakája

Berlinből jelentik: A Német Távíratí Iroda a repülőharcokról izgalmas időrendi jelentéseket adott ki. Péntek este 10 óra 10 perckor kiadott jelentése a következőket közölte:

— A Német Távíratí Iroda hivatalos helyéről arról értesül, hogy a légi harcok során ma délután nagy német repülőgépkötélék indult el különleges megbízatással. Ennek az a feladata, hogy megtámadja a katonai célpontokat és a hadviselés szempontjából fontos pontokat London szomszédságában. A német légi erő bebizonyította, hogy a világ semmi hatalma sem akadályozhatja meg abban, hogy bombáit an-

gol terület felett ott dobja le, ahol akarja, még ha szükséges, a City felett is.

Egy félóra múlva...

Berlinből jelentik: A Német Távíratí Iroda péntek este 10 óra 40 perckor a következőket jelentette:

— A különleges megbízatással elindult német repülőgépkötélék első raja már célnál van: a Themze parti kikötőbejáratnál. A vadászrepülőgépek már harcban állnak az angol vadászgépekkel.

Tíz perccel később...

A Német Távíratí Iroda 10 óra 50 perckor a következőket jelentette:

— A London környékére elindult német repülők támadásának célja a London-környeki

A támadás pusztító nyomai

Hatvanöt angol repülőgép elpusztult

Berlinből jelentik: A Német Távíratí Iroda újabb jelentése kiemeli, hogy a német repülőgépek eredményesen bombázták a chatham-i állami hajógyárat. A medence déli részén rakodópartokon, a gyárepületbeli berendezéseken és szénraktárakon több helyen tüzek keletkeztek. Több műhelyt is megrongáltak és néhány épület beomlott. A német bombázók ezután mély repülésben támadásra indultak a gyártelepek körül elhelyezett léghárító ütegek ellen. *elhallgattatták őket és kioltották a közelben elhelyezett fényszórókat.* A német repülők gyakran hajtanak végre ilyen támadást azzal a céllal, hogy az angolok figyelmét eltereljék az ugyanazon a vidéken történő légi aknalerakásokról.

A London közvetlen körzete ellen irányuló péntek esti heves támadás folyamán a London-

gabonaraktárak, csapattáborok és hűtőberendezések. *A Themze mindkét partján tüzek lángolnak, mindenünnen füstfelhők törnek a magasba, telitalálatok nyomai és tölcéserek figyelhetőek meg mindenütt. London nyugati külvárosa feletti fekete füstfelhő gomolyog.* A német repülők a legnagyobb pontossággal dobták le bombáikat.

A helyzet egy óra múlva...

A Német Távíratí Iroda péntek este 11 órakor a következő újabb jelentést adta ki:

— A legnagyobbméretű légi ütközetek folynak. Az angolok mindent latbavetnek, hogy a német rohamot megállítsák. *A vadászrepülőgépek száma végtelen. A levegőben ejtőernyők lengnek és léghárító lövedékek süvitenek. A lelőtt ellenséges gépek száma igen nagy.* A német harci felderítők igen nagy magasságban készítik jelentéseiket. Ujra és újra zuhannak le egymásután a Spitfire-k és Hurricane-k.

A Német Távíratí Irodához a német vadászrepülők következő újabb jelentése érkezett:

— Két német vadászrepülőraj áttörte az angol légi zárat. A légi teret megtisztították az angoloktól. Három légi raj a Londontól nyugatra elterülő körzetben elérte a kitűzött célpontokat és azokat megtámadta. *Hatalmas légi harcok dúlnak, anélkül, hogy a német kötelékeket feladatuk teljesítésében megakadályozhatták volna.* A támadásokról még nincsenek közelebbi adatok.

Egy későbbi jelentés közli, hogy az első német bombázó kötelék Middlesex felett végrehajtott bombázó útjáról visszatért és közölte, hogy a *Londontól nyugatra elterülő repülőgéptámaszpontokat sok találat érte. Felgyújtották a hangárokat és elpusztították a futópályákat.* Egy bombázó raj csaknem akadálytalanul el tudta végezni feladatát. Ebből a csoportból kilenc német repülőgép még nem tért vissza. Ez a csoport 19 ellenséges repülőgép biztos lelövését jelenti. Eredményesen bombázták Rochester környékét is. *Repülőgépszínek, benzintartályok pusztultak el.* Az angol védelem aránylag gyöngye volt, mert valamennyi angol vadászrepülőgép a London-környeki légitérben csoportosult. Ennél a támadásnál a német repülőgépeket nem érte veszteség.

tól északra elterülő s a hadviselés szempontjából fontos berendezéseket támadták meg. Bombáztak egy nagy erőművet. Másutt fegyver- és puskaporgyárakat bombáztak. A londoni kikötőnegyedben óriási pusztítást vittek véghez. A London-környeki repülőtéren is nagy pusztítások nyomai láthatók. Bombatalálatok, tölcéserek, szétrombolt épületek, földrezuhant repülőgépek, hatalmas tűzoszlopok bizonyítják, hogy a német repülők elvégezték feladatukat. *Az egyik légi riadó a másikat követi szüntelenül Londonban nem hallani mást, mint a szirénák üvöltését és ágyúdörgést.*

Legújabb jelentés szerint az angol katonai célpontok elleni légi támadások során 65 ellen-séges repülőgépet lőttek le. 15 német repülőgép nem tért vissza.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon)

Angol hivatalos jelentés a légi harcokról

Még nem ismerik a végeredményt

Londonból jelentik (Reuter): Ellenséges repülőgépek péntek este támadást intéztek London délnyugati elővárosa és a Themze torkolata ellen. A német bombázó rajok két-három penceként egymást követő hullámokban repültek el Anglia partjai felett. A bombázók átrepültek a Themzét és északi irányban eltűntek a fellegek mögött. A felhők köze rejtőzött harc repülőgépeket újabb és újabb rajok követtek. Anglia keleti partjai felett, végig a Themze partvidékén, Londonban és egész Közép-Angliában légi riadó volt. Erős léghárító ágyúzás volt. Több helyen légi csata fejlődött ki. A csaták végeredményéről még semmit sem lehet tudni.

Működésbe léptek a léghárító ütegek az északfranciaországi tengerpart több pontján.

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda): Az északfranciaországi tengerpart több pontján elhelyezett léghárító ütegek pénteken ismét működésbe léptek. Ezeknek az ütegeknek legfőbb feladata a Franciaországban állomásozó német haderők védelme, elsősorban a franciaországi német repülőterek biztosítása. Pénteken a normandiai és artoisi tengerparti ütegek tűz alá vettek néhány angol repülőgépet, amelyek átrepültek a francia partvidék felett. Egy angol bombázó-kö-

telék támadást kísérelt meg egy északfranciaországi repülőter ellen, mely most német kézen van. Az angol gépeket visszaverték, még mielőtt az első bombát ledobhatták volna. Két angol repülőgépet, mely egy bretagnei eljraktárt akart megtámadni, a léghárítók tüze megsemmisített. Egy ellenséges kötött léggömböt, mely ugy látszik, elszabadult és Dieppe környékére sodródott, léghárító ágyulövedékekkel felgyújtották.

Az egyik amerikai rádióállomás jelentése szerint egy hétezer tonnás angol tehergőzöt torpedótalálat ért.

A harcolók nyomán halad az emberi könyörületeség

Berlinből jelentik (Német Távirati Iroda): A pénteki kora reggeli órák óta ismét működésben van a német légi biztosító szolgálat. A vízi mentőrepülőgépek állandóan átrepülnek a Gsatornát és az Északi-tenger déli részét. A szerencsétlenül járt repülőgépek megmentésére szolgáló mentőhajók borgonyoznak indulásra készen a legfontosabb norvég, dán, német, belga, holland és francia kikötőkben, hogy fedélzetükre vegyék a tengeren hanyódo repülőgépek legénységét. A németek ilyen módon nemcsak németeket hanem angolokat és franciákat is megmentenek.

Megszólaltak a messzehordó ágyúk is a La Manche-csatorna partján

Rómából jelenti a Giornale d'Italia: A La Manche csatorna mentén felállított német nehézütegek megkezdtek a délkelet-angliai katonai és tengerészeti támaszpontok ágyúzását. Ezt a jelentést illetékes helyen is megerősítették. Tavalevően Galais csak 32 kilométernyire van Dóvertól, a német 42 és 52 centiméteres nehézágyúk pedig hatvan kilométerre visznek. Az 51-es ágyúkat a franciaországi harcokban csak egy ízben használták, Pirmasensnál, a Maginot-vojal mentén. Ezenkívül azonban a német fegyveres erőnek van egy különleges lövedéke is, mely egyes vonalban 250 kilométerre visz.

Angolelles hangulat Svájcban

Berlinből jelentik: (Stefani.) A svájci szövetségtanácsban kijelentették, hogy Svájc felségóságának angol repülők által történt megsértése nagyon is ellentétben áll az angol államférfiak ismételt ígéreteivel, hogy Anglia védelmébe veszi a kisállamok jogait. Svájc reméli, hogy mostani tiltakozásának meg lesz a kívánt eredménye.

Svájc felől újabb repülő-támadás érte az olasz vidékeket.

Rómából jelentik: Az olasz haderő főparancsnoksága pénteken a következő jelentést adta ki: Britszómbaliban támadó hadműveleteink teljes erővel folynak. Zeila fölött lelőttünk egy ellenséges gépet és az lángolva zuhant le. Ellenséges légierek két támadása Massaua ellen csak jelentélen károkat okozott. A halottak száma négy, a sebesülteké tizenkettő. Wair elleni légitámadásunk során két ellenséges gépet a földön pusztítottunk el, egyet pedig légi harcban lőttünk le. Bombavetőink vadászgépek kíséretében bombázták. Málta repülőterét, s találataikkal több célponton tüzet okoztak. Az ellenséges vadászgépek először támadni akartak, de azután visszavonultak. Egy ellenséges gépet lelőttünk. Saját repülőink minden veszteség nélkül tértek vissza tá-

maszpontjukra. Északafrikában repülőink bombázták a Marsa Matruh felé haladó vasutvonalat. Kora reggel ellenséges zépek Svájc felől jövet újból támadást intéztek északolaszországi városok ellen. Több kis tanyára bombák hullottak. Két ember meghalt, ötön megsebesültek. Az anyagi kar jelentéktelen. A urini léghárító ütegek egy ellenséges gépet lelőttek, öt főnyi személyzete részben elpusztult, részben fogságba esett.

Az olasz kormány ultimátumot intéz Svájcra.

Rómából jelenti az United Press muhatárs: Az olasz kormány ultimátum-jellegű tiltakozást fog átadni a svájci szövetségi kormánynak, amelyben kifejtik, hogy az észak-olasz városokat olyan angol repülőgépek bombázták, amelyek svájci területen haladtak keresztül a semlegeség nyílt megsértésével. Ha tehát legalább is a jövőben Svájc nem használ fel minden eszközt arra, hogy a területére behatoló angol gépeket elűzze, az olasz kormány Svájcot Anglia passzív szövetségeseinek tekinti és ebből az álláspontjából levonja az összes következtetéseket.

Nagy-Britannia kezét látják az olaszok a balkáni hangulat mesterséges felizgatásában

A görög-albán-olasz feszültség újabb fejleményei

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia-ban Gayda főszerkesztő erőyes hangon megcáfolja azokat az angol híreszteléseket, hogy a Helle görög cirkálót olasz tengeraltjáró süllyesztette volna el. A világ közvéleménye figyelmét — írja Gayda, — fel kell hívni az angol propagandának erre az újabb hazugságára. Olasz tengeraltjáró ebben az időpontban egyetlen egy sem tartózkodott a Helle megtorpedozásának színhelyén. Kétségtelen, hogy az angol tengernagy hivatal újabb gaztettéről van szó. A

görög hajó elsüllyesztését Anglia a görög-albán-olasz feszültség jelenlegi pillanatában arra akarja kihasználni, hogy az úgynevezett világközvélemény rokonszenvét Görögország javára hangolja. Anglia ismét barátainak kárára folytatja saját politikáját és katonai céljainak elérését ugyanakkor folytatja a Balkánon zavartkeltő politikáját. Ezt a tényt le kell szögezni. Az olasz-albán-görög kapcsolatok ügye szükséges és kielégítő rendezésre vár. Olaszország nem alkudozik, de azt akarja, hogy az

Blänäria Parisianä

Szezon előtti olcsó árai

csak augusztus 31-ig:

	Volt	Most
Külföldi nerz ...	2000	2000
Ezüst róka ...	14000	9000
Szines bundák ...	10000	7000
Chid kabatok ...	12000	9000
Perzsaiab bundák	18000	14000
Perzsabundák ...		18.000
Valódi perzsabunda		55.000

Telefon

25-82

Reg. Ferdinand

HEYMAN-KERT

Telefon

25-82

egész kérdést tisztázzák és különválasszák attól az angol mesterkedéstől, mellyel Anglia a görög bonyodalmat a maga javára szeretné kihasználni.

Előterbe került az Albánia hátrányára kötött szerződések revíziójának kérdése.

Rómából jelentik: A Stefani iroda diplomáciai szerkesztője az albán-görög kérdéstről a következőket jelenti:

— Az albán és olasz sajtó megállapította és be is bizonyította a görög kormány felelősségét Daut Hodzsa albán hazafi meggyilkolásában. Az angol hírszolgálati irodák és az angol lapok szerint közvetlenül a gyilkosság után felkelések és lázadások törtek ki Albániában Olaszország ellen. Ez azt bizonyítja, hogy a merénnyel Albániában mozgalmat akartak előidézni Olaszország ellen. A görög sajtó igyekezett kétségbevonni az athéni kormány felelősségét és hamis bizonyítékokat hozott nyilvánosságra. Ezek a kísérletek hiábavalók. Daut Hodzsa meggyilkolása nagyon súlyos kérdést vetett fel és azoknak, akik Albániát akarták sújtani, most Olaszország előtt kell felelniük. Anglia rossz tanácsot adott Görögországnak, mely felett a szavatosság ürügyével felügyeletet gyakorol. Az az eset előterbe állította az Albánia hátrányára kötött szerződések revíziójának kérdését. De felszínre hozta annak szükségességét is, hogy végzetekadjon Athén Anglia javára játszott szerepének. Ezeket a kérdéseket nem lehet elintézni a görög sajtó vitatkozásával. Joggal hihetjük, hogy az olasz kormány megvilágítja majd az athéni kormány magatartását. A görög politika felelős vezetőinek alkalmuk lesz behizonyítani, hajlandók-e elismerni Albánia és Olaszország természetes jogait, vagy, ha szembehelyezkednek vele, készek-e vállalni ezért a felelősséget.

Olaszország az igazság és észszerűség szellemében oldja meg a fennálló vitás kérdéseket.

Berlinből jelentik: Az olasz-görög ellentéttel hosszabb cikkben foglalkozik a német külügyminisztériumhoz közelálló Deutsche Diplomatische-Politische Korrespondenz, a a többi között ezeket írja:

— Ugyanaz az Anglia, mely eleinte szorgalmasan terjesztette az állítólagos albán zavargásokról szóló híreket, most gyanus tartózkodással kezeli az olasz-görög ellentét ügyét. Ahelyett, hogy a hön óhajtott feszültségről beszélne és azt a szokott hírvéréssel kihasználná, az angol sajtó kifejezésre juttatja, hogy az angol diplomácia kétkedik abban, hogy Olaszország ezzel kapcsolatban megtámadná Görögországot. Anglia szavak helyett cselekedni akar, miután megszerezte ezt az alibit. Egy görög hadihajó ellen intézett torpedó-lövéssel ismert mintára újra bonyodalmat akart előidézni, hogy Anglia, mint nevető harmadik, politikai hasznot húzzon a közvetlenül érdekeltelek viszályából. Olaszország határozott megállapítása után, hogy a kérdéses vizeken egyáltalában nem volt olasz tengeraltjáró, idejében leplezték le a Churchillnek azt a kísérletét, hogy alattomos eszközökkel kiélezze az olasz-albán-görög viszályt. Olaszország azonban semmiféle agyfart zavartkeltő kísérlettel nem engedi magát megintani abban az elhatározásában, hogy az igazság és észszerűség szellemében megoldja a fennálló vitás kérdéseket.

„Az a remény tölt el, hogy a tárgyalások eredménnyel fognak végződni!” mondotta Pop Valér Turnu-Severinben

A román és a magyar tárgyaló bizottságok vezetőinek nyilatkozata

A román és magyar bizottságok turnuseverini tanácskozásiával kapcsolatban kiküldött tudósítónk szombaton délben a következő részletekről számol be:

Mint már közöltük, a román bizottság az első tanácskozás után visszautazott Bucurestbe. Elutazása előtt Pop Valér, a román bizottság vezetője a következő nyilatkozatot tette a sajtó képviselői előtt:

— A magyar küldöttséggel való tárgyalások nagyon kellemes légkörben folytak le. Ez azzal a reménnyel tölt el, hogy a tárgyalások eredménnyel fognak végződni.

Pénteken délután különben a Zsófia fedélzetén a királyi helytartó több magasrangú tisztviselője tett látogatást Hóry Andrásnál, a magyar küldöttség vezetőjénél és vasárnapra kirándulásra hívták meg őt és kíséretét. A magyar küldöttség vezetője hosszasan elbeszélgetett a helytartóság tisztviselőivel. Ugyanakkor az újságíróknak is alkalmuk volt Hóry Andrásnál beszélgetni. Igen szívesen fogadta a sajtó képviselőit s utalt arra, hogy a hajó ideérkezésének körülményeiről a sajtótudósítótól szerezhetnek fölvilágosítást. A tárgyalásokra vonatkozóan előzékeny formában bátorította el a sajtó érdeklődését.

— Egész diplomáciai pályafutásom alatt nagy segítségemre volt a sajtó — mondotta. — Magam is a sajtó munkatársa voltam valamikor, azonban a tárgyalásokkal kapcsolatban, bármilyen borzalmas is ez a sajtó számára — éppen a tárgyalások érdekében még a bonyomásaimról sem nyilatkoztam.

A Zsófia úja Budapesttől — Turnu-Severinig

A Zsófia-nak az újáról s az utazás részletes körülményeiről a Magyar Távirati Iroda egyik munkatársa, aki szintén ezen a hajón érkezett Turnu-Severinbe, a következőket beszélt el:

— Szép, kellemes idő volt végig az egész utazás ideje alatt. Jugoszláv területen minden kikötőben melegen üdvözöltek bennünket a megjelent tömegek, úgy látszik mind tudták utazásunk nagy jelentőségéről. Este fel 10 órakor érkezünk Belgrádba s hajnali 3 órakor Uj-Moldovába. Itt fölszállt a Zsófiára az Európai Dunabizottság révkalauza, hogy keresztülvizesse hajónkat a veszélyes vízesezés szakaszán. A Vaskapu előtt meg kellett állanunk, mert éppen akkor haladt fölfelé a csatornában a Svatopluk nevű szlovák teherhajó, három uszályhajóval. 11 óra után feltűnt Turnu-Severin. A Zsófia 11 óra 30 perckor kikötött a román folyamórási állomásán. A bejáratnál a román és a magyar zászló lengett. Az állomás hídjának két oldalán és az állomás előtt a román haditengerészet díszszázada állott díszőrséget. A Zsófia főárbocán a román és a magyar zászló volt fölhúzva, míg a hajó farán a címeres magyar zászló lengett. Bárdossy, bucuresti magyar követ és Crutescu budapesti román követ, valamint Simian királyi helytartó üdvözölte elsőnek a magyar küldöttséget. A fogadtatás megkezdése után meghívták a hajóra, megtörténtek a bemutatkozások, majd rövid ideig még beszélgettek. 12 órakor a magyar küldöttség a román előkelőségek kíséretében a román folyamórási díszszázadának sorfala között megindult a kikötőből a főtérre lévő kulturpalotába. Itt az első emeleti könyvtárszobában folytak le a tárgyalások. A magyar küldöttség polgári tagjai fekete utcai öltönyben, míg a katonai tagok a magyar hadsereg zöld egyenruhájában, csizmában jelentek meg. A román bizottság tagjai valamennyien a Nemzet Pártjának egyenruháját viselték. Csak az egyetlen katonai személyiség volt katonai egyenruhában.

Az ülés után — munkatársunk értesülése szerint — Pop Valér sürgősen fölhívta Bucurestt és Manolescu külügyminiszterrel közölte a magyar javaslatokat. Bárdossy bucuresti magyar követ délután szintén visszautazott Bucurestbe. Kíséretének egyrésze Turnu-Severinben maradt. Hétfőn Bárdossy követ ismét visszaérkezik Turnu-Severinbe. A Zsófia, mint már megírtuk, Turnu-Severinben marad s a tárgyalások egész ideje alatt a hajón fog lakni a magyar bizottság. Hétfőig, kedvező idő esetén, kirándulásokon vesz részt a magyar bizottság. A kirándulásokat a királyi helytartóság rendezi.

Döntő jelentőségű lesz a hétfői nap

A város különben folytatja mindennapi életét. Hivatalos és sajtókörökben nagy érdeklődéssel várják a tárgyalások folytatását s általában az a vélemény, hogy a hétfői nap döntő jelentőségű lesz. Feltűnő, hogy sem a bucuresti,

sem a budapesti nagy lapok nem küldték ki tudósítóikat a tárgyalásokra. Itt valószínűnek tartják, hogy Budapest és Bucuresti között ebben a tekintetben megállapodás jött létre. Azt akarják elkerülni, nehogy a sajtóharccal kedvezőtlenül befolyásolják a tárgyalásokat.

Tudósítónk közli még, hogy a magyar küldöttség vezetőjének engedélyével megtekintette a Zsófiát és a hajó parancsnokától érdekes fölvilágosításokat kapott a hajóról. Lapunk legközelebbi számában fogjuk közölni az érdekes helyszíni riportot.

*

Itt írjuk meg egyébként azt is, hogy a román tárgyalóbizottság tagjai Pop Valér meghatalmazott miniszter mellett Silviu Dragomir, Ion Brosu meghatalmazott miniszter, Dragalina tábornok, Blaga Cornél a külügyminisztériumból és a nagyvezérkar több magasrangú tisztje. A magyar tárgyalóbizottság tagjai Hóry András titkos tanácsos, meghatalmazott miniszter mellett vitéz Náday István altábornagy, Ujszászi István vezérkari ezredes, Szentpétery György vezérkari százados, dr. Ungvári Dezső külügyminisztériumi titkár, dr. Zilahy Sebes József külügyminiszteri titkár, Sándor Zoltán százados, Baráth Gábor és Hevesi Albert honvédelmi tisztviselők, dr. Burga Márton a Magyar Távirati Iroda részéről.

A román bizottság tagjai a Nemzet Pártjának egyenruhájában, vagy katonatiszti egyenruhában, a magyar küldöttség tagjai pedig sötét polgári ruhában voltak, míg a tisztek szintén egyenruhát viseltek.

A román-magyar tárgyalások a sajtóérdeklődés középpontjában

Budapestről jelentik: A világsajtó nagy érdeklődéssel foglalkozik a Turnu-Severinben megindult magyar-román tárgyalásokkal.

Az olasz lapok részletes tudósítást közölnek Turnu-Severinből. A „Messagero” külön tudósítja részletesen leírja a magyar küldöttség érkezését és fogadtatását. Hozzáfüzi, hogy a Turnu-Severinben összegyűlt újságírók semmit sem tudtak meg a tárgyalások lényegéről. A magyarok a legérthetőbb tartózkodást tanúsítják, hasonlóképpen a románok sem hajlandók semmit

sem mondani, mielőtt kormányukat tájékoztatták a helyzetről. A lap végül megállapítja, hogy az értekezlet kimenetele tekintetében nem lehet találgatásokba bocsátkozni.

A svájci sajtó részletesen ismerteti a megbeszélésekről kiadott hivatalos közleményt.

A német sajtó a tárgyalásokkal kapcsolatban ismerteti a kiadott közleményt, a Német Távirati Iroda jelentését és sajtó levelezőinek tudósításait.

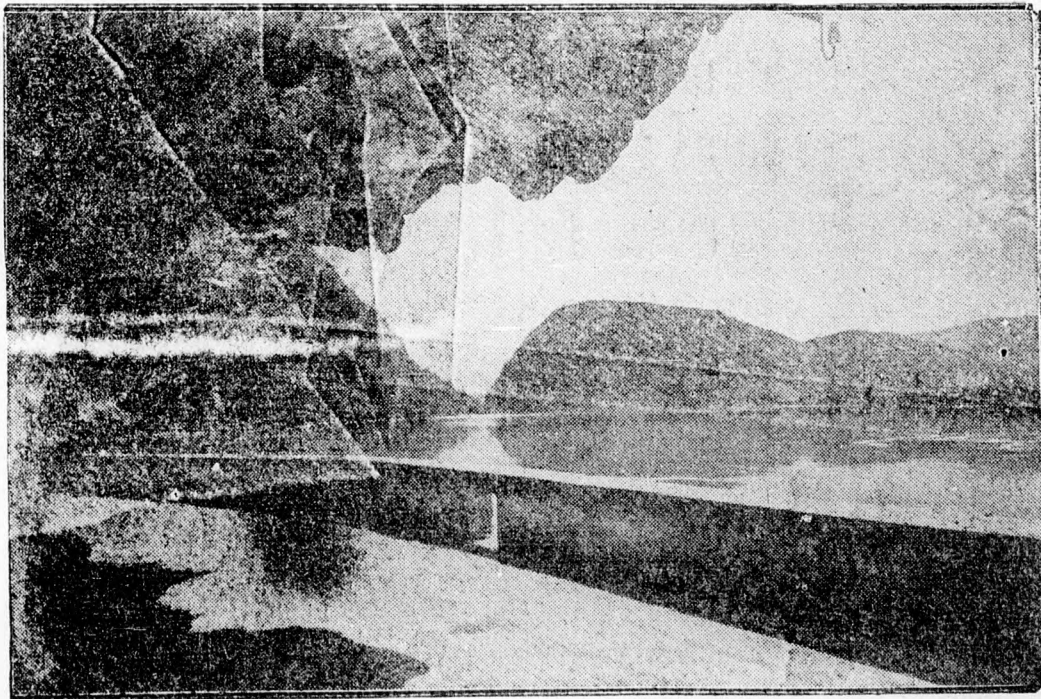
Hétfőn ül össze Craiovában a bolgár-román értekezlet

Szófiából jelentik (Német Távirati Iroda): A román külügyminiszter kabinetfőnöke repülőgépen Szófiába érkezett. Megérkezése után azonnal érintkezésbe lépett illetékes bolgár tényezőkkal. Szófiái politikai körökben ebből arra következtetnek, hogy a dobrudzsai kérdés most már döntő szakaszába lépett.

A Carentul ügy értesül, hogy a bolgár-román tárgyalások hétfőn kezdődnek Craiovában.

Szófiából jelentik: A Bolgár Távirati Iroda jelenti: A román kormány pénteken este a szófiái román követ útján azt a javaslatot tette, hogy Bulgária és Románia képviselőinek hivatalos értekezlete hétfőn, augusztus 19-én üljön össze Craiovában.

A Reuter jelentése szerint a legújabb bolgár-román tárgyalások eredményeként a román kormány beleegyezését adta Siliistra és Balic elcsatolásába.

Festői kép az Aldunáról

Hogyan csapta be Mandel úr az angol kormányt?

A volt francia belügyminiszter afrikai kalandjait ismerteti egy nagy francia lap

Clermont-Ferrandból jelentik: A Le Temps című francia lap közli tangeri levelezőjének tudósítását s ebben elmondja, hogy Mandel, volt francia miniszter hogyan igyekezett hatalmába keríteni a Marsilia nevű hajót és hogyan akart kapcsolatba lépni angol politikusokkal.

Mandel Marokkóban partraszállt s Rabatba ment. Nogues kormányzó nem tartózkodott a városban, mivel katonai kötelességei Algirba szöflötték. Mandel azt közölte innen a londoni kormánnyal, hogy a francia miniszterianács őt állította a francia kormány élére. Rabatból Mandel Casablancába ment és egy jegyzéket szerkesztett, amelyben azt tudatta az angol kormánnyal, hogy átvette a francia kormány vezetését. Amikor a kormányzóságot értesítették a jegyzék elküldéséről, innen két tisztviselőt küldtek ki és felhívták Mandelt, hogy térjen vissza a hajó fedélzetére, mert meg akarják védeni a lakosság esetleges tüntetesei elől. Amikor azután Mandel a hajóra szállott,

annak parancsnokát utasították, hogy újabb rendelkezésig tartózkodjék a nyíltengeren. Másnap azután vizirepülőgépen Rabatba érkezett Duff-Cooper angol miniszter és Gort tábornok. Nagyon meg voltak lepve, hogy senki sem várja. A helytartóságra mentek és egy tisztviselővel közölték jövetelük célját.

— Azért jöttünk, hogy tárgyaljunk a francia kormány elnökével, — mondták.

— Petain marsall — volt a válasz. — Bordeauxban, Clermont-Ferrandban, vagy Vicyben van, de nincs Marokkóban.

— Nem Petain marsallról van szó, hanem Mandelről, — mondták Duff-Cooper és Gort tábornok.

— Mandel ur — mondtotta a tisztviselő — nem tartózkodik a szárazföldön, pillanatnyilag nem lehet vele találkozni s egyébként sincs a kormányban semmiféle szerepe.

Ezután Duff-Cooper és Gort visszatértek Angliába.

A kormány az ország gazdasági átszervezését tervezi

Egyes ipari és kereskedelmi ágakat államosítani fognak. Állandósítani akarják a fontosabb közszükségleti cikkek árait

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági miniszteriumban egy külön bizottság foglalkozik az ipar átszervezésén, abból a célból, hogy az iparunk a külfölddel versenyképes maradjon akkor is, ha netalán az új európai rendben a vám-tételek leszállítására kerülne a sor. E bizottság munkája csak egyik része a kormány nagy átfogó gazdasági programjának, amellyel az ország egész gazdasági életét átszervezni akarja.

Az átszervezéssel kapcsolatban a kormány hivatalosa, a Romania mai számában nagy cikkben foglalkozik, amelyben megállapítja, hogy a náboru előtt Románia külkereskedelmének nyolcvan százaléka a tengeren bonyolódott le, ami a háboru miatt lehetetlenné vált. Eppen ezért szükséges külkereskedelmünk átszervezése éppen úgy, mint a belső gazdasági életünké, hogy a szükséges összhang meg legyen az összes termékek között.

A román külkereskedelem új iránya

Ezekkel a feladatokkal szemben a kormány gazdasági politikája — a félhivatalos Románia szerint — egyrészt a pillanatnyi nehézségeket akarja leküzdölni, másrészt pedig előkészíti a talajt a román gazdasági élet új megszervezéséhez az új európai rend keretében. A kormány most az ország külkereskedelmének olyan irányu fokozására törekszik, amely egyfelől kibővíti az áruforgalmat és gazdasági együttműködést Németországgal, amely szerves módon Romania legfontosabb gazdasági érdekét, másfelől pedig pótolni tudja az elvesztett piacokat.

A tőkeellátás nagy kérdése

Ennek a gazdasági átalakulásnak nagyszabású pénzügyi támogatásra van szüksége. Az állami megrendelések finanszírozását úgy akarják megoldani, hogy ne akasszák meg az ipar által az utóbbi években megvalósított fejlődést. Ezek az állami megrendelések fokozatosan beilleszkednek majd nagy közmunkálatok végrehajtási tervébe. Ugyanakkor a kormányt legjobban foglalkoztató kérdések egyike az is, hogy a gazdasági élet bizonyos ágait román kezekbe terelje át. Ez a kérdés is komoly pénzügyi feladatok elé állítja a kormányt, mint ahogy az ipar részleges államosítása, a nagykereskedelem egyes ágainak monopoliummá való átalakítása, valamint a román elemnek az ipar és kereskedelem terén való támogatása is hatalmas pénzügyi kérdéseket vet majd fel lépten-nyomon.

A mezőgazdasági és ipari árak kiegyenlítése

Minden gazdasági kérdésben, minden gazdasági vonatkozású intézkedésben — állapítja meg

a Romania — a kormány állandóan beleütközik az árkérdés által teremtett nehézségekbe. Mint ahogy a Nemzeti Bank erőfeszítései is, hogy széleskörű olcsó hitellel támogassa a román elemek benyomulását az iparba és kereskedelembé, valamint a mezőgazdasági termékek ipari feldolgozására, állandóan beleütköztek vagy azoknak a szerveknek az érdektelenségébe, amelyeknek a román ifjúságot gyakorlati foglalkozások fele kellene terelniük, vagy pedig a konverzió erkölcsi következményeibe. De egy kudarcot nem lehet megkockáztatni akkor, amikor az egész ország gazdasági életének olyan új rendszerbe való átállításáról van szó, amelyben általános erőfeszítésre van szükség és amely nem bír el visszacsúszást egyik összetevőjénél sem. Ezért tehát a kormány elhatározta, hogy az árkérdést erélyes politikával megoldja. A mezőgazdasági termékek árának megállapítása után sor kerül valamennyi tömegfogyasztási iparcikk árának szabályozására is. Egyes cikkeknél ez a szabályozás a jelenlegi árak leszállítására fog vezetni, mert a törekvés az, hogy kiegyenlítsék a mezőgazdasági termékek és iparcikkek közötti nagy árkülönbségeket.

A Boldogságos Szűz

Írták: Spiragó P. — Holcsyf. — Nemeth A.

Párve 120 Lef és portó

A szerzés a hagyomány és a magánnyilatkozatadás adataiból rajzolja meg ebben a könyvben a világhírű szerző a Boldogságos Szűz életét s kiváltságos méltóságait

Eladók:

Olcsó házak, házhelyek és szőlők, minden eladó ingatlan nyilvántartok s így minden igényt kielégíthettek.

Kérem, hogy eladó ingatlanát velem közölni sziveskedjék.

Gyorsan bonyolítok, mert már mindenki tudja:

hogyan ingatlant megvenni s „Horváth”-hoz nem menni, a biztos családias, örökös megbízás

„Horváth” ingatlaniroda

„BAFISO”-szerépkályhalera Kat, Oradea Nagy úrad, Regele Carol 3 szám.

Elöntötte az aninai szénbánya egy részét a váratlanul feltört forrás

Temesvár. Saját tud. A Resicaművek aninai szénbányájában erős földalatti forrás tört fel, amely a bánya egy részét elöntötte. A forrás percenként átlag hater liter vizet önt ki magából. A bányagazgatóság mindent elkövet, hogy a forrást eltömje s a bányából a vizet eltávolítsa. Több szivattyutelepet állítottak fel, de az eddigi kísérletek nem vezettek eredményre. Most újfajta módszer alkalmazását tanulmányozzák. A Resicaművek temesvári igazgatóságánál közelebbi részletekről nem tudnak, az aninai bányagazgatósággal pedig munkatársunk távbeszélőn összeköttetést nem kaphatott. Bucuresti jelentés szerint a bányászok céhének központja azt az értesítést kapta, hogy a földalatti árvíz miatt a szénbányában a munka megesőkkent és kétezer munkás kénytelen volt veszélyeztetve.

S F O R T

Megkezdődtek a Dreher-Haggenmacher serlegmérkőzések

Nagyvárad. Saját tud. A Dreher-Haggenmacher serlegmérkőzések szombat reggel a CFF tenispályákon megkezdődtek. Nyolc csapat nevezett be az ideai küzdelmekre. A kolozsvári teniszklub két egyesület képviseli: a TC és a KAC Nagyváradról hat csapat indult: a NAC, a Makkabea két csapattal és a rendező NSE három csapattal. A sorsolás úgy alakult, hogy az első fordulón a TC a Makkabea ifjúsági csapattal az NSE III., az NSE I-el a Makkabea I., az NSE II-vel és a NAC, a KAC-al került össze.

Szombat délelőtt már le is zajlott az NSE III—NSE I. és a Makkabea I.—NSE II. csapatok közötti mérkőzés. Győzött a Makkabea I. 4:1 és az NSE I. 2:0 w. o. arányban. Részletes eredmények a következők:

NSE I.—NSE III. Gódeányi Ella—Horthyné 6:2, 6:2, Klein-Gódeányi—Mártonffy-Horthyné 6:1, 6:1.

Makkabea I.—NSE II. Grünwald—Hermann 6:3, 6:0, Fried—Sényi 6:4, 6:3, Szász—Székely 10:8, 6:0, Papos—Hedrichné 6:3, 6:2. Az Elekes-Vámos pár nagy meglepetésre 7:5, 6:2 arányban legyőzte a kerületi bajnok Grünwald—Fried part.

A KAC egyébként a következő versenyzőkkel képviselteti magát: Brandusa, dr Farkas, Hansné, Gaál Eva, míg a kolozsvári TC: Pusztay, Doczy, Baátné és dr Biróné.

A mérkőzésekben szépszámu közönség vesz részt. A versenyt szombat délután folytatták s a döntőkre vasárnap délelőtt és délután kerül sor.

PÁLYAZATI HIRDETÉS

A sumuleu-várdottfalvi (Csik m. római katolikus elemi iskolához igazgató-tanítói állásra pályázatot hirdetünk. Fizetése: püspöki rendlet szerint. Kötelessége: a 2 tanerős iskolánál a rábizott osztályok vezetése. Iskolai énekkar és ifjúsági egyesület vezetése. Társadalmi tevékenység a plébános utasítása szerint. Pályázati határidő: augusztus 17.

Katolikus Iskolaszék

Felelősség és személyes értékek az államvezetésben

Pamfil Seicaru párhuzamot von a francia felelősségrevonás és Tatarescu „történelmi végzete” között

A *Curentul* hasábjain Pamfil Seicaru „Kelet és Nyugat” címen foglalkozik a nagy francia politikai bűnperrel, amelyben az utolsó tíz év felelős francia politikusi felett mond ítéletet a bíróság. A cikk érdekes részletei a következőkben adjuk.

Egy vichy-i távirat közli, hogy Riomban megkezdődött a legfelsőbb bíróság tárgyalása a francia katasztrófa felelősségének a megállapítására. A francia szellem elvesztette a fájdalom súlya alatt filozófikus nyugalmát és mindenáron felelősöket keres, akiket megbüntessen. Mi románok, másképpen magyarázzuk a felelősséget. Mi sokkal inkább filozófusok vagyunk. Mi nem ismerünk felelősöket, mert ezzel burkoltan azt vallanánk, hogy emberek befolyásolhatják az eseményeket és bebefolyásuk megváltoztathatja a történelem folyását. Mi az emberi értékeknek azt az üres fogalmát ismerjük, amelyet egy nagy bölcs a minap mutatott be nekünk politikai bölcseségi művében: ez a „történelmi végzet”. (Pamfil Seicaru itt ismét Tatarescu már ismertefett füzetére céloz, amelyben Beszarabia és Észak-Bukovina kiürítésével foglalkozik. Szerk.)

A „történelmi végzet” kultusza nagy becsben volt a „gutzánok” ázsiai szektájában. Tíbetben is nagyon megbecsülik a gutzánok végzet-kultuszát, mert igen alkalmas mód ahhoz, hogy valaki eljuthasson a Nirvánába — a megsemmisülésbe.

A francia racionalizmus ellenlábasa a keleti bölcselkedésnek. A francia legfelsőbb bíróság azt vallja, hogy az eseményeket emberek irányítják és ezért a vezetőket felelősségre lehet és kell vonni Franciaország bukásáért. Ezért felelniök kell mindarról, amit tettek, vagy amit nem tettek meg a megfelelő időben. A történelmi végzetnek nincs semmi szerepe Descartes országában. Ezért a franciák odáig mennek, hogy még azokat is felelősségre vonják, akik megüzenték a háborút, nemcsak a háború technikai, katonai és politikai vezetőit.

Mikor a feltolakodott és magatehetetlen Blum Leó szétüllesztette a francia munkások nemzeti öntudatát, felelős volt Franciaország jövő bukásának előkészítéséért. Mikor állandóan intrikált Németország és Olaszország ellen, bünt követett el azzal, hogy a francia érdekek helyére a zsidóság érdekeit csempészte be. Háborút készített elő a tengely ellen, mert ez radikálisan megoldotta a zsidókérdést.

Mikor Pierre Cot — ahelyett, hogy gondosan előkészítette volna a francia légi haderő felszerelését és őszintén, tiszta kézzel írja alá a legjobb és legmegfelelőbb rendeléseket — a Bloch és Veiler etc. nagyiparosok érdekeit képviselte, amelynek következtében politikai pályája magasra ívelt, nem a nemzetvédelem érdekeit tartotta szem előtt, hanem egyszerű ügynök volt, aki a gyárosok minél nagyobb hasznára dolgozott. A francia racionalizmus színe előtt Pierre Cot egy semmirekellő, a haza ellen elkövetett bűntettben vétkes és ezért el fogják ítélni.

Amikor Daladier Franciaország külpolitikáját Anglia külpolitikájának rendelte alá, ahelyett hogy megbecsülje és munkálja a tengely és Franciaország közeledését, inkább készenlétlenül is vállalt egy megelőző háborút Németország ellen, bünt követett el.

A francia nagyvezérkar térképein az elmult világháború nyertes államainak katonai ereje mint biztos tétel szerepelt. Daladier azonban nem figyelt fel arra, hogy 1936-ban, az Olaszország ellen hozott szankciók következtében felbomlott az az egység, amely az új európai státutumot megalapozta. 1938 szeptemberében Münchenben a középeurópai döntőbíró szerepét Németországra bízták, a tengely pedig túlsúlyra jutott az európai szárazföldön. Az a

tény, hogy Daladier nem értette meg Európa új alakulását és úgy vezette az országot, mint ha még mindig az 1919-ben kialakult rendszer állana. Franciaországot a bukáshoz vezette.

Az „Essener Nationalzeitung” egyik cikkében a francia legfelsőbb bíróság tárgyalásaival foglalkozva megállapítja, hogy a bíróság eljárásában megvan annak a lehetősége, hogy a közvéleményt félrevezessék. Bizonyos, hogy a legfelső bíróság elegendő komolytalan okot talál majd arra, hogy a bukás megokolására a véletlennek tulajdonított eseményláncolatot idézze fel. A német főlényt tehát, amely néhány hét alatt előidézte Franciaország bukását, valószínűleg kitalálásnak fogják minősíteni. Ez nagyon könnyen előkészíthető a talajt — írja az említett lap — egy borzalmas tévedésre: a riom-i látványosság nemcsak annak teszi ki magát, hogy névetségessé valljon, hanem jövő tragédiák forrása is lehet.

A németek számára a győzelem a német hősiesség megfeszülésének logikus következménye, amelyért ők a legnagyobb önmegtartózkodást és legnagyobb áldozatokat vállalták. Azonban a németiség teljes erkölcsi mozgósí-

Megmérgezhető-e a szervezet egyszerű ételekkel is?

Igen! Ha gyomor nem emészt rendszeren, ha a máj nem működik rendszeren. Mert tudvalevő az, hogy minden megevett étel emésztése alatt mérges anyagok is választódnak ki, amelyeket főleg a máj és vese hivatott méregteleníteni. Ha ezek megbetegszenek, akkor állandóan a szervezetben egy abnormális mérgegyrakódás képződik, salakok, savak, meszesedések formájában, melyek rendkívüli rombolásokat idéznek elő később a szervezetünkben.

A világhírű amerikai *Castro-D.* gyógyszer, amely ma már a gyomorhajosok közkincsévé vált, főleg az emésztőszervekre bír rendkívüli hatással, normális állapotot teremt és a már fennálló gyomor, bél, epe, vese és máj-megbetegedéseknél a legkitűnőbb eredményeket érte el vele.

Castro-D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

tása sem használt volna, ha nem állt volna az élen Hitler vezéri géniusza, amely nemcsak a nagy erőfeszítés lelke volt, hanem munkatársait is meg tudta választani.

Ha a németek Flandriában felmorzsolták az egyesült szövetséges erőket, ez a Hitler által előre állított parancsnokok vezéri tehetségének tudható be nagyrészt.

Ugyanígy Mussolini nélkül Olaszország sem játszaná mai politikai szerepét. Mert az országnak sorsát azok határozzák el, akik vezetik. Az emberi egyéniség értékelése és a felelősség érvényesítése a győzelemre hivatott nemzetek álláspontja.

A lengyel függetlenség jövő sorsa

Frank kormányzó beszéde a krakkói nemzeti szociálistákhoz

Krakkóból jelentik: Dr. Frank, Lengyelország főkormányzója beszédet intézett a krakkói nemzeti szocialista párt tagjaihoz és beszédében körvonalazta a megszállott területeken követett német politikai célokat. A beszédén jelen volt Kawai japán nagykövet is. Beszédében dr. Frank kormányzó hangsúlyozta, hogy ezek a területek a Birodalom részei és a német lobogó fog lengeni a legtávolibb jövőben is ezeken a területeken. A Birodalom vezetését megindokoló igények abból a szükségből következnek, hogy ezeknek a terüle-

teknek békére van szükségük. Munkát és kenyert akarnak adni a lengyel népnek, azonban senki sem gondol a lengyelek elnemzetlenítésére. A Birodalom kormányzása emberséges és arra törekszik, hogy a közösség szolgálatára végzett bizodalmas munkát méltó jutalomba részesítse, a jogokat és a művelődés zavartalan fejlődését biztosítsa.

Lengyel állam többé nem fog létezni, mert a századok tanúsága szerint a függetlenség szerencsétlenség a lengyelek számára is.

Külföldi újságírók látogatták meg a volt francia hadszínteret. Ez a kép egy riportercsoportról készült, francia tank előtt

Megismétlődhetnek-e a történelem?

Clausewitz, a nagy háború-lélekbúvár, mindig azt hangoztatta, hogy a háborúnak poláris tulajdonsága van, azaz az egyik fél győzelme mindig megsemmisíti a másikat. A mostani is ennek a tételnek a valódiságát igazolja. A nyugati hatalmaknak az a reménye, hogy hosszú, kimerítő háborút vívhatnak — csütörtökön mondott. Sőt ennek a reménynek éppen ellenkezője következett be: a Németország elleni nagy garra megindított és a fenn- en hirdett gazdasági háború bumerángxént ütött vissza, mert Anglia és Franciaország elleni gazdasági háborúvá és tengerzáró alakult.

Ennek a blokádoknak a hatása és ellenhatása elsősorban a vasipari területeken nyilvánult meg. Nagyméretű termelői kapacitása — beleértve Kelet-Felsősziléziát is — a francia termelői kapacitást 150, az angol 50, míg az egyesített angol és francia termelői kapacitást 10 százalékkal múlta fölül. Németország ezenkívül elkerülte azokat az akadályokat, amelyek minden háború velejárájának számítanak. Franciaország különösen súlyos helyzetbe jutott a szénellátás tekintetében: annál inkább, mert szükségletének csak 69 százalékát tudja saját erejéből fedezni. A francia kohóművek nagy részét német szénre és kocszra voltak rántalva. Nagybritanniának évente 8—9 millió vasércet kellene a szigetországba szállítani. A helyzet természetesen alaposan megváltozott a skandináviai, belgiumi, hollandiai és a franciaországi események után. Maga Franciaország, az ország északi részének megszállásával széntermelésének 60, míg nyersvas- és nyersérctermelésének 34 százalékát veszítette el. Ugyancsak elveszték a Jóharingiai, meurthe-i és moselle-i vasérctelepek is. Németország másik ellensége, Anglia, az addig Narwikon át jövő svéd ércnek kimaradásán siránkozik. E veszteségek után az angolok ma mindenhol vasérc után kutatnak. Így Sierra Leone-ban, Északafrikában, Újfundlandban, Hollandiában, Braziliában. A belga luxemburgi montánipar, mint Anglia és Franciaország szállítója nem jöhet már számításba, mivel ezeknek a területeknek és telepeknek teljesítő-képességét ma már német kezek irányítják.

Igy semmi kétség sem fér ahhoz, hogy a szövetségeseknél már rég beállt a vasipari termelőválság. Anglia segélyt kérő tekintete mindjobban az Egyesült Államok felé fordul. Ismét felélednek a világháborús emlékek. Anglia minden követ meg akar moztatni, hogy az kisegítse szorult helyzetéből.

Az USA helyzete a vasipari területen, az utóbbi katonai események következtében sajátságossá vált. Midőn a belga vasipar a háború kezdetével visszavonult a tengerentúli piacokról, azok természetesen legnagyobb részt Amerika hatáskörébe jutottak. Az USA vas- és acélkivitele (1000 tonnánban) az utóbbi időben a következő volt:

Év	Osszesen	Európa	Délamerika	Afrika	Távolkelet
1938	2149,2	434,5	318,5	78,6	866,7
1939	2499,0	597,2	505,8	93,3	645,7
október	255,1	65,0	39,9	12,3	49,6
november	332,9	88,5	68,7	5,3	72,7
december	394,1	72,7	109,5	12,6	107,8
1940. jan.	396,1	11,0	110,1	14,9	83,1

Az általános vaséhség a világ nyugati és keleti félfelében, Franciaország és Anglia felszerelési szükséglete révén egyre erősödött. Kérdéssé vált azonban egy pillanatban, hogy az USA ki tudja vajjon e megnagyobbodott keresletet elégíteni vagy sem.

Még nem ismeretes az amerikai döntés, hogy a műszerek, repülőgépek, motorok, pótrészek, cinn, gumi, ferromangan, valamint a chrom kiviteli tilalmát más országokra is ki kívánják terjeszteni, nemcsak Japánra. E mögött az embárgó mögött természetesen annak szükségessége is meghúzódik, hogy az amerikai hazai nyersanyagokat egyrészt a belső hadikészülődés céljaira, másrészt, — ami még ennél is fontosabb, — az új termelési terv számára visszatartsák. Hogy az embárgó elsősorban az autoritáris államokban akar egyet ítni, ahhoz természetesen semmi kétség sem fér. Hogy Japán a vasércet embárgójának bevezetése által mellőzve érzi magát életjogaiban és hogy ez ellen az egyoldalú embárgó ellen mindíg tiltakozni fog, az csak nyilvánvaló akkor, mikor Amerika a többi kiviteli államokat bőven ellátja vastermékekkel. E pontnál azonban érdekes volna előre tudni, hogy vajjon az USA a többi vasítkéknél is bizonyos

előrelátó intézkedéseket hajlandó foganatosítani vagy sem. Ez különben érthető volna, hiszen tudvalevőleg széleskörű felfegyverzéssel van elfoglalva. Amerika ezt tette a világháború alatt is, ha nem is oly nagyarányú mértékben, mint ma. A mai amerikai fegyverkezés sokkal nagyobb ipari felkészültséget és tervszerűséget kíván, mint a világháború idején. Akkor arról volt szó, hogy a szövetségesek hadianyag- és hadiszerszükségletét kielégítsék és csak másodsorban arról, hogy az amerikai hadsereget is ellássák a legszükségesebb hadianyagokkal; ez utóbbit természetesen csak a meglévő termelési lehetőségek normális kihasználása révén lehetne megvalósítani. Ma azonban egész más már a helyzet. Ma már Amerikának is fegyverkeznie

kell, meg kell erősítenie a tengeri és légihaderőt és rendkívüli előkészületeket kell tennie, hogy szembe tudjon állani minden eshetőséggel. Mindez ma azonban már azt jelenti, hogy Amerikának ellen kell állnia a nagyszabású vas- és acélkiviteli csábításoknak, mert magas értékű termékei számára sokkal rentábilisabb elhelyezést tud ma találni bel- földön is.

Ezenkívül a kiviteli csábítás egyre csökken, már azért is, mert Amerikának megvannak már világháborús pénzügyi tapasztalatai a hadfelszerelési szállítások terén. Ma már kisebb mértékben lehet beszélni hadihitelezőkről. Természetesen Anglia bizonyos ideig még mindig megtudja fizetni amerikai rendeléseit arannyal, vagy értékpapírokkal. Hogy ez utóbbiak esetleg holnap már részben, vagy egészben értéküket veszítik, az csak természetes. Végül mégis a legfontosabb kérdés csak az: meddig érkezik meg az amerikai vasszállítmányok zavartalanul Angliába? Hogy a német tengeri blokád hatása rövidesen egész más képet fog mutatni, afelől azért egyáltalán nem lehetnek kétségeink.

A. U.

Róma lakossága felkészült a háborúra

Róma, augusztus hó.

Julius 12.-én lépett Olaszország háborúba Anglia és Franciaország ellen — és már másnap éjjel bugtak a jelző szírnák: ellenség közeledik! A repülők Róma külvárosa fölött keringtek — és eldőrdültek a légvédelmi ágyúk. Róma népe messze volt eddig a harc-vonalaktól... és most 50 perces tüzelést hallott köröskörül a halmokról. Mindenki talpon volt. Az ellenség nem bombázott, csak röpecsüket dobott le.

És négy éjjelen egymásután jöttek a repülők, hogy megrémítsék a lakosságot.

Róma képe az utolsó napon is hékés volt. Sehol semmi hadikészülődés, sehol egy homokzsák, hisz Róma, — a világ feje — nyílt város... Róma méltóságán aluli, hogy harc dúljon benne, vagy fölötte. De ez a négy napi repülőátogatás megváltoztatta a várost. Sűrűn jöttek a hírek nyílt városok bombázásáról és ezeketán számítani kellett arra, hogy megtorlás egyre szélesedő embertelenségében, vagy a veszteség kétségbeesésében, még nyílt városokat is haj érhet...

És ekkor felkészült Róma...

A fehér lámpák eltűntek az utcákról, hogy ibolyakék legyen a fény, mely fekete tányérja alatt csak 5—10 lépésre vetíti gyér világosságát, fölfelé nem hat ez a fény, 200 méterre már nem látezik. Az utcák ajtójára vastag, sötét függönyök kerültek, — kirakat nincs. A mozik 20 év előtti filmeket hoznak, hisz alig van látogató, legfeljebb ha a jelen háború filmjeit vetítik, akkor telik meg közönséggel. Opera sínes, színházak nincsenek. A szabadtéri előadások is fel vannak függesztve egyelőre... Az ablakokat el kell sötétíteni, hogy a legkisebb fényrés se világítson.

Félelmetesen fekete város, mintha kihalt volna. Itt-ott kigyul egy-egy csillag egy-egy pilantra: zseblámpa kék fénye az utkereszteződésnél... aztán az is eltűnik. Biciklis rendőrök járnak a várost, ahogy utegyűnk, csak elsuhanak mögöttünk, nagy köpenyűk utánuk repül, olyanok, mint óriási denévérek az éjszakában. Megyünk. Majd beteütődünk a sarkon egy mozdulatlan alakba: katona áll

ört, fegyver a vállán. Mindennemű támadást, vagy utonállást halállal büntetnek. De nincs támadás, nincs utonállás. Csendes, békésen megy mindenki a dolgá után...

Az értékes szobrokra, emlékművekre tűzhatlan burkolat kerül, aztán homokzsák borítja be. A híres Konstantín-kapu vashálóval van beborítva és homokzsákkal kitöltve. A Victor Emanuel százados boltíveit is homokzsák és deszkaburkolat tölti ki; mögöttük jó menedéket lehet találni... A házak tetjét félméternyi vastagságban homokkal fedik be, hogy tüzetvi bomba ne gyujthassa fel. Minden házban két bizalmi embert nevez ki a fascio, az egyik arra ügyel, hogy fény ne szűrődjék ki sehol s hogy légítámadás idején a lakók rendben levonuljanak a pincébe, a másik a tűzveszélyt figyeli. Mindketten a bejáratnál őrködnek mindaddig, míg a riadó végetér...

Róma minden negyedében vöröskereszt állomás van. Egy-egy kerületben négy-öt sátrort állítottak fel a fák alatt mentőautókkal. Orvosok és ápolók teljesítenek itt állandó szolgálatot. Biztos menhelyek még az u. n. „rifugio”k, a menedékek is. Ilyen minden öt éven belül épült ház alatt van 8—10 méterre a föld alatt, vaston tetőzettel, márványburkolattal, víz és villannyal ellátva, ülő és fekvő helyekkel, villanytűzhellyel. Kijáratai a ház mellett vannak... ha a ház összedül, akkor is ki lehet jönni a szabadba.

Falragasok és újságok tudatják, hogy mindennap el kell készülni a riadókra. Ki-ki vigye magával pénzét, értékeit, iratait, némi eleséget, különösen gyermekek részére, mert nem lehet tudni meddig tarthat a veszély és milyen méretű lesz...?

Má megszoktuk a riadót. Rómát nem hántják. Róma mellett akarnak elrepülni, hogy a jelentősebb repülőtereket bombázzák. De nem repülnek. Róma és vidéke olyan tűz-koszorúval veszi körül féltett területeit, hogy abba a tüztengerbe nem veti magát egyetlen repülő sem: az a biztos halált, a vissza nem térést — a poklot jelenti számukra!

És a pokollal nem jó kikezdeni...

Heltainé, Szenek Olga.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, iszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, tálca on, sto.) Polgári szálló — polgári árak.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA. II. KAROLY KIRALY-UT 5. SZAM.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lejt.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037. Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

Időjárás

A bucurești időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt szél, egyes helyeken eső, a hőmérséklet alig változik.

A MINISZTERELNÖK ÉS A NEMZETNEVELÉSÜGYI MINISZTER MAGANFELEKET EGY-IDEIG NEM FOGADNAK. Bucurestiből jelentik: Gigurtu miniszterelnök magánfelek részére a kihallgatásokat augusztus 16-tól kezdődő két hétre felfüggesztette. A nemzetnevelésügyi miniszter kihallgatásait is felfüggesztette augusztus 17-től kezdődő tíz napra. Kivételt képeznek a menekültek sürgős ügyei.

Szombaton is kötelesek nyitvatartani a zsidó üzletek. Nagyvárad. Saját tud. A biharmegyei rendőrség, Petre I. Puhá kapitány, a közigazgatási és közrendészeti ügyosztály vezetője után a közönség tudomására hozza, hogy a jövőben úgy a város területén, mint a megyében, bármely kategóriába tartozó zsidó kereskedők az érvényben lévő törvények értelmében kötelesek üzleteiket szombaton nyitva tartani. A rendelet betartását a városban a rendőrségi, a megyében pedig a csendőrségi közegek vizsgálják felül és a kihágásokat szigorúan megbüntetik.

FELHÍVÁS A BÁNSÁGI MAGYAR TÁRSADALOMHOZ. A Romániai Magyar Népközösség bansági szervezetének vezetősége elhatározta, hogy a magyar kultúra széles körben való terjesztésére tagjainak szórakoztatására, ismereteinek kibővítésére a magyar könyvpártoló közönség számára nagy magyar könyvtárat létesít a népközösség keretén belül. E célból az eddig létező különféle magyar egyesületek könyvtárait a Magyar Népközösség bansági szervezetének a Magyar Házban elhelyezett könyvtárában összpontosította. Ilyenformán sikerült megvetnünk alapját egy 4000 kötetre menő népközösségi könyvtárnak. A könyvtár rendezése a napokban befejezést nyer és azt át fogják adni a magyar társadalmunk olvasóközönségének. Miután már eddig is igen nagy érdeklődés nyilvánult meg a könyvtár iránt, a végleges megnyitás előtt a Magyar Népközösség vezetősége azon tiszteletteljes felhívással fordul a magyar társadalomhoz, hogy mindazok, akiknek bármilyen tárgyú felesleges könyvei vannak, vagy akik e célból meg akarják ajándékozni és ezzel kibővíteni kívánják a népközösségi könyvtárat, — szíveskedjenek azokat a Magyar Népközösségi irodába beadni. A Magyar Népközösség bansági szervezetének vezetősége.

* Kísérje figyelemmel a Blánaria Parisiana mai hirdetését.

A városi lakosság ellenőrzése. Temesvár. Saját tud. Ciupe Gheorghe dr királyi helytartósági vezetőnkár Braia alezredessel, a temestomántomániai rendőrség és csendőrség parancsnokával megbeszélést folytatott azon temesvári lakosok ellenőrzésének végrehajtását illetően, akiknek nincs állandó lakhelyük a városban. Megállapították abban, hogy mindazok akiknek a városban állandó lakhelyük, házuk vagy más ingatlan van, illetve állandó foglalkozásuk van, zavartalanul tovább maradhatnak Temesváron. Azoknak azonban nincsen itt állandó lakhelyük, nincs megállapított existenciájuk és nem járulnak hozzá a közterhekhez — és így a lakosság kenverrel és tüzfával való ellátásait illetően megterhelést jelentenek a város szempontjából: illetőségi helyükre kell visszatérniük.

MEGSZERVEZTÉK A LENGYEL ÉPÍTKEZÉSI SZOLGÁLATOT. Varsóból jelentik: A lengyel főkörmányszóság területén nem rég építkezési szolgálat címén egy új intézményt szerveztek, amelynek önkéntes tagjai nagy építkezéseknél, szükség esetén pedig elemi csapások — felhőszakadások, áradások stb. — alkalmával a hatóságok segítségére sietnek. A szervezet további célja az, hogy az utánpótlás biztosítása érdekében jól képzett építőmestereket, szak- és előmunkásokat neveljen.

Piacra került a „népkenyér“. Temesvár. Saját tud. Csütörtökön került piacra az új népkenyér, aminek a meghatározott ára, mint jelentették, tizenhárom lei kilónként. A népkenyér árának meghatározásával egyidejűleg szabaddá tették a fehér kenyér és a rozskenyér árát. A fehér kenyér ára így tizennégy leiről mindjárt tizenöt leire emelkedett újra, a rozskenyér pedig tizenhat leibe krül. Sechei Sándor, a pékiparosok elnöke kijelentette, hogy a népkenyér, bár színe barna, meglepetészerűen jó ízű. Miután friss lisztből sütik, a pékeknek csak arra kell ügyelniük, hogy ne legyen savanyú. Egyébként a kifli és a zsemlye ára továbbra is két lei marad.

Három hónap alatt 8 százalékos emelkedett az árindex. Kolozsvárról jelentik: A július havi árindexet az elmúlt napokban állapították meg. Ez az index ezuttal 2420,85-t tesz ki, a három hónappal ezelőtti, április indexszámmal szemben, amely 2231 volt. Eszerint a különbség 189,85, ami a legutóbbi három hónap alatt 8 százalékos általános emelkedésnek felel meg. Ezt a drágasági pótlékkülönbséget az egyes tisztviselői és alkalmazotti kategóriák — egyetemes szerződésük szerint — részint július 15-től, részint augusztus 1-től kezdődőleg kapják az eddigi drágasági pótlékhöz számítva.

A Dreher kupáért folyó teniszverseny elődöntői ma, vasárnap reggel kezdődnek a CFR pályákon. Belépődíjak minimálisak.

KÁNIKULA BUCURESTIBEN. Míg szerdán és csütörtökön ugyezelőlván Erdélyszerte rendkívül esős és szeles időjárás uralkodott, addig Bucurestiben a szó szoros értelmében felfőtt az aszfalt a heves napsütéstől. A szabadtéri fürdők zsúfolásig megteltek közönséggel s a vendégiparosok ismét megrohámították a sör és szikvizgyárakat rendeléseikkel. A meteorológiai jelentések szerint a kánikula tovább fog tartani Bucurestiben és a tengerparton.

Ideiglenesen beszüntette működését a szatmári börgyár. Szatmárról jelentik: A szatmári börgyár, nyersanyaghány miatt ideiglenesen beszüntette üzemét. Cserzőanyagon kívül a gyár nyersbőr készlete is kifogyott. Márpedig mindkét anyag utánpótlása a mai körülmények között lehetetlen. A nyersbőrhiány egyik oka a vágatás korlátozásával, illetve a hústalan napokkal behatározható összefüggésbe. Szatmáron részleges talpbőrhiányt idézett elő a helybeli börgyár üzembeszűntése. A városban alig lehet talpártat kapni. Természetesen ilyen körülmények között a talp ára lényegesen emelkedett. Egy középsúlyú cipőtalp ára 100 lei, a gummisaroké 35 lei. Hogy ez a drágaság mire fog vezetni, azt egyelőre még át sem lehet tekinteni. A szatmári borkereskedők véleménye szerint a talpbőrhiány csökkenésére kevés a kilátás.

* Sok gyomorhajos ember nagy megkönnyebbulést ér el, ha félórával étkezés előtt egy-két evőkanálnyit természetes „Ferenc József“ keserűvizet vesz be. Kérdezze meg orvosát!

Uj német gyógyfürdő a Viztulanál. Berlinből jelentik: Németország a Vartha-vidék megszállásával rendkívül értékes, nagy gyógyhatású sós- és iszapfürdő birtokába jutott a Viztulanenti Hermannsbad nevű gyógyfürdő 2000 m. hosszú párolóművében nyolc forrásból kibugyogyanó erősen sóstartalmu vizet párolog el. Hermannsbad ezenkívül természetes árványvízzel táplált sportuszodával és két fedett, továbbá egy nyitott uszodával áll vendégei rendelkezésére. A fedett uszodákat is természetes meleg ásványvíz táplálja.

Csekély felhajtás, nagy kereslet a bansági vásáron. Temesvár. Saját tud. Csütörtökön kezdődött a nyári nagyvásár. A felhajtás csekély volt: mintegy kétezer szarvasállat, vagy kétezer-ötszáz sertés, kevés bika. Aránylag nagy kereslet mutatkozott s különösen az exportőrök igényeit csak némileg lehetett kielégíteni, miután az állatállomány kicsiny volt. Exportképes szarvasállat ára, élőszuliban kilónként 21 leinél kezdődött, belföldi szükségletre 18–20 leiert vásárolták; így 2800–32000 leibe került az ökor párja. Az exportőrök olaszországi kivitelre vásárolták. Jó fejűstehén 15–18 ezer leibe került, silányabb tehén darabja 6–10 ezer lei. A malac párja 1100–1500 lei, vágósertés kevés volt s ami elkelt, drágán kelt el: hussértés élőszuliban 33. zsírértés 36–37 lei kilónként. A kirakodóvásár elég nagy volt, meglehetősen forgalommal.

Rudolf Mosse
Telefon száma **20-35**
Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 13.

Andrási Ede nagyszerű Liszt-orgonahangversenyét augusztus hó 25-én, vasárnap délután 6 órai kezdettel közkívánatra megismétli a nagyváradi székesegyházban. Bevezetőt ezuttal Zitzmann Ferenc püspöki irodaigazgató tart. Belépés díjtalan. A perselygyűjtést jótékony célra fordítják.

LISZT- ÉS KENYÉRÁRAK ARADON ÉS LUGOSON. Temesvár. Saját tud. A királyi helytartóság árelenőrző bizottsága szombat délben tartott ülésén Arad és Lugos városok liszt- és kenyéráraival foglalkozott. A bizottság ugyanazokat az árakat hagyta jóvá erre a két városra, mint amelyek már Temesvárra nézve érvényben vannak. És pedig: a népliszt ára kilónként ab malom 12,10, a péknél 13 lei, a népkenyér kilogrammja szintén 13 lei.

Nagyszabású emlékünnepeket rendeznek a bansági németek Lenau halálának kilencvenedik évfordulóján. Temesvár. Saját tud. Augusztus 22-ikén lesz Lenau Miklós, a bansági származású nagy költő halálának 90-ik évfordulója. Lenau tudvalegőg a bansági Csatádon született, ahol ma is áll a szülőháza s ahol szobra is van. A bansági németek vasárnap augusztus 18-ikán Csatádon, melyet ma a költő emlékére Lenauheimnek neveznek, az évforduló alkalmából nagyszabású emlékünnepeket rendeznek. A Német Népközösség erre az ünnepségre meghívta a Magyar Népközösséget, melynek képviselője dr. Kakuk János bansági népközösségi elnök, vagy akadályoztatása esetén Martzy Mihály alelnök vezetésével vesz részt az emlékünnepeken.

HATSZÁZMILLIÓ LEI ÉRTÉKBEN PERZSA GYAPOTOT VÁSÁROLNAK. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap augusztus 13-iki számában minisztertanácsi jegyzőkönyv jelent meg, mely meghatalmazza a nemzetgazdasági minisztériumot: adjon megbízást a nemzeti szövetkezetek központjának 6000 tonna nyersgyapot behozatalára Perzsiából. A Banca Nationala e célból 600 millió lei hitelt nyitott a szövetkezeti központ számára.

EGYMILLIÓ KÖBMÉTER LÁVÁT DOBOTT KI BAKU MELETT EGY TÜZHÁNYÓ. Moszkvából jelentik: Bakuval szemközti fekvő Bulla nevű kicsiny szigeten levő tüzhányó kitört és a „Pravda“ jelentése szerint a kitörés annyira heves, hogy a szigettől 3 kilométer körzetben is rendkívül forró vizet észleltek a halászosok. A tüzhányó egymillió köbméter lávát dobott ki. Köröskörül petróleumszagú mérges gázok törnek elő a föld mélyéből. A tüzhányó kitörését utoljára 1857-ben észlelték.

Elütötte az elmeegógyintézet kocsiját a vonat — a beteg szörnyethalt. Temesvár. Saját tud. Halálosvégi szerencsétlenség történt Lugoson. Az ottani elmeegógyintézet kocsija a vasúti vágányon haladt át, amikor arra rohogott a Maros-lye felől jövő tehervonat és elütötte a kocsit, amely pozdorjává tört és a bennlévő beteg, Stirba Gheorghe, szörnyethalt. Faur Joan kocsi sulyos sérülést szenvedett — csak a lovak, amelyek áthaladtak már a síneken, maradtak sértetlenek. Egyébként kisiklott a tehervonat három füres vagonja is.

Adományok. Nagy Mária tanítónő részére „Isten nevében“ 100 lejt, „Szent Antal nevében“ (Szombatság) 200, „Kis Szent Teréz nevében“ (Kisjenő) 250, „Isten nevében (Kolozsvár) 200, Dékány Imre (Petrozsény) 100 Erdődi Károly (Jára) 50, „Egy kaláberező társaság“ (Nagyvárad) 60, N. N. (Nagyvárad) 100 lejt adományozott. Az összeget köszönettel rendeltetési helyre juttatjuk.

Megzavart betörők. Temesvár. Saját tud. Ismeretlen tettesek éjnek idején behatoltak Grünberger Lajosnak, az Atlanta-cég igazgatójának a Rózsakerttel szemközti negyedben levő nyaralójába. A betörők vagy tiz öltönyt, cipőt és egyéb tárgyat vittek magukkal, közel betvezezer lei értékben. Az igazgató lakásának ebédlőjéből ezüsttálcát és sok értékes tárgyat hordtak egybe, hogy szintén magukkal vigyék. Ezek a tárgyak azonban — amelyek vagy százötvenezer lei értékűek — visszamaradtak, mivel a betörőknek menekülniök kellett ugyanis. Az igazgató szakácsnője felfigyelt a zajra, amit a betörők okoztak. Az asszony felkeltette férjét, Ceureanu Jon rendőrt, aki riasztólövést adott szolgálati revolverével, majd igyekezett elfogni a betörőket, akiknek azonban sikerült elmenekülni.

Az oradeai mozgóképszínházak mősora:

DORIAN: A REPÜLŐ HADSEREG.
APOLLÓ: SCHERLOCH HOLMES UTOLSÓ KALANDJA.

Gyógyítható-e a tüdőbetegség? Pálfordulások

Mindazok, akik asthmában, tüdőcsúcs-, vagy légsőhuruthban, szédülésben, tüdőkatharrusban, idült köhögésben, állandó rekedtségben és nátházban szenvednek, mindezek teljesen ingyen és portómentesen egy tájékoztató könyvet kapnak, több ábrával, Dr. Guttmann orvos szerkesztésében: „Sind Lungenleiden heilbar“ (Gyógyítható-e a tüdőbetegség) címmel. Irjon egy levelezőlapot (8 leles bélyeggel) alantí pontos címre: **PUHLMANN & CIE, BERLIN 847, Müggelstrasse 25-25-a.**

Megjelent az új amnesztia törvény

az 1934 április elseje és az 1940 július 31-ike között megállapított pénzügyi kihágások rendelkezéséről

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap új törvényt közöl, amely arról intézkedik, hogy miképpen lehet az 1934 április elseje és 1940 július 31-ike között megállapított pénzügyi kihágásokat rendezni. A törvény kedvezményeit a következő adó- és illetéktörvények alapján megállapított kihágások rendezésénél lehet igénybevenni: egyenes adótörvény, bélyegtörvény, fenyűzési és forgalmi adótörvény, látványossági adótörvény, szeszmonopoltörvény, vámtörvény, fogyasztási adótörvény, az édesítő anyagok kezeléséről szóló törvény.

Amennyiben a felsorolt törvények ellen elkövetett kihágások miatt megbírságot fél az új törvény kedvezményeit igénybe óhajtja venni, 1940 szeptember 30-ig bezárólag a kirótt bírságok következő hányadait köteles készpénzben befizetni.

Ha a kihágásból származó tartozás összege nem haladja meg a 100.000 leit, az adó, vagy

illeték 50 százaléka és a bírság 2 százaléka fizetendő.

Ha a kihágásból származó tartozás összege meghaladja a 100.000 leit, az adó, vagy illeték 60 százaléka és a bírság 5 százaléka fizetendő le.

Ha a tartozás teljes összege csak magából a bírságból áll, az előbb említett 2. illetve 5 százalék lefizetésével a teljes bírság rendezhető.

Az elsorolt kedvezmények csak azokra a kihágási esetekre vonatkoznak, amelyeket 1940 július 30-ika között állapítottak meg és iktattak be az illetékes pénzügyi hatóságoknál, azonban 1940 július 30-áig bírói eljárás útján nem nyertek végleges megállapítást. Ha a kihágás tárgyában a bíróság jogerősen és véglegesen döntött, a megbírságot fél csak abban az esetben veheti igénybe a jelen törvény kedvezményeit, ha a bírói tárgyaláson nem volt jelen és nem is képviseltette magát.

Rendelet törvény a bírói letétek elévüléséről

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap legutóbbi száma rendkívül fontos rendelet törvényt közöl a bírói letétek elévüléséről, illetve elvesztéséről. A rendelet értelmében az öt év óta bírói letétben levő pénz, állampapír, értékpapír, vagy általában minden más érték visszakövetelési joga elévül, amennyiben 3 hónapon belül a jelen törvényben előírt feltételeket az érdekeltek nem teljesítik.

Eszerint az érdekeltek az előbb említett határidőn belül vagy írásban kéri a letét kiutalását, vagy az elévülési határidő felfüggesztését kérelmezhetik, ha a kérdéses ügy még nem nyert jogerős befejezést. Ugyanakkor igazolniuk kell perbeli minőségüket és kérniük kell, hogy a bíróság továbbra is őrizze a letétet, tekintet nélkül arra, hogy az érdekelte fél receptát kapott.

A bíróság az ügyben végzést hoz, mely ellen a kifüggesztéstől számított 5 nap alatt jogorvoslatnak van helye. A bíróság csak a felelősségi eljárás során bocsát ki idézéseket. A jogorvoslat és az idézés bélyegmentes.

Jelen törvény a jogképesség nélküli személyek vagyoni alapjaira nem vonatkozik. Az 1938. augusztus 13-án kelt dekrétum rendelkezései az 5. szakasz kivételével, semmisenek tekintetnek. Az 5. szakasz szövegét jelen törvény szövege szerint közli.

Olcsó és megbízható

tűzifa beszerzés kisembereknek, intézményeknek

Jeney Sándor

apritott és hasábos tűzifa kereskedőnél
Nagyvárad, Str. Nistrului 5.
Telefon: 12-03

Százhusz német politikai fogoly merész szökése egy afrikai kikötőből

Artalmatlannokká tették őreiket, megkaparintottak egy angol hajót és elindultak Olasz-Szomáli felé

Londonból jelentik: Mozambiqueből érkező hírek szerint igen nagy riadalmat keltett a dél-afrikai angol tengerészeti állomáson az a tény, hogy 120 német politikai fogoly megszökött Port Elisabethből a Queen Ene hajó fedélzetén. A foglyok között voltak kereskedelmi tengerészek is, akiket a háború kitörésekor letartóztattak az afrikai kikötőkben. A foglyok hónapokon keresztül gyűjtőtáborban voltak, majd három héttel ezelőtt Port Elisabethbe szállították őket, ahol kikötői be- és kirakodási munkát végeztek. A múlt hét esütörtökön eltűnt a kikötőből a Queen Ene 800 tonnás teherhajó. A hajónak gyarmatárúkat kellett volna szállítania Angliába és csak délben vették észre, hogy a német foglyok tartózkodási helyül szolgáló raktárhelyiségben az őrek megkötözve a földön hevevnek, a 120 német fogoly pedig eltűnt. Minden jel arra mutat, hogy a menekülőknek sikerült a számbeli legkisebb hajórészt lefegyverezniük és a hajót kifuttatniuk. A dél-afrikai vizeken tartózkodó hadihajókat szikratávíró útján értesítették a szökésről. A fokvárosi tengerészeti hatóságok egy rombolót és két torpedónaszádót küldtek ki, a délkelet-afrikai légi erők pedig felderítést végeznek a tengerpart egész hosszában. Mult vasárnap egy halászhajó legénysége azt jelentette, hogy hajójukat megelőzte Queen Ene-mintájú hajó. Minthogy a hajó angol lobogó alatt futott és legénysége is az angol kereskedelmi tengerészet egyenruháját viselte, nem fogtak gyanut.

A foglyok valószínűleg megkísérik, hogy Madagaszkárba, vagy Olasz-Szomáliába eljussanak.

Irta: Búzás Gerő

A minap került kezünkbe egy erdélyi magyaryelvű lap egyik száma, amely „Horgászó demokrácia” címen gúnyos hangon emlékezik meg az Angliában levélzöld demokráciáról. A cikk az olasz fasizmus és a német nemzeti szocializmus dicsőítésével fejeződik be ahol „munkát kenyeret kapott a munkás.”

Első pillanatban nem akartunk hinni szemünknek: az a lap írja ezt, amelyik 1919 után a kommunizmussal kacérkodó szélsőbaloldaltól a szabadelvű és szabadkőműves „demokrácián” át most a jobboldali fasizmusig és — horribile dictu — a nemzeti szocializmusig jutott? Csak emlékezzünk vissza, ennek a zsidó-tökével, de keresztény magyar falazókkal dolgozó sajtó-szerveknek 1919-1925-ös hasábjairól: amikor még a bolsevizmus volt az igéret Micsoda felejthetetlen elevenséggel verte a vörös paradicsomnak a toborzó dobát. Azután amikor a magasba ivelt a zsidó-plutokrat, Anglia és Franciaország látszat-szilárd hatalma és nagysága, hogy csöpögött az emberi jogú, szabadelvű demokráciától. És ma, amikor Németország és Olaszország vasökle porrázta a szabadkőműves és „demokráta” bálványt, akkor ez a lap hirtelen fordulással sajnálja a minap agyondicsért demokráciát, szájához illeszti a csodálatraméltó érzelmet és gyorsasággal áthangolt sajtó-kürtöt és fülünkbe zengi a legújabb melódiát: Olaszország és Németország az új, az igaz, a jó; ő a jövő, ahoi „munkát és kenyeret kap a munkás.”

Az elvtelenség, gerinctelenség és köpenyforgatás ekkora Csiborasszóját el sem hitük volna, ha saját szemünkkel nem vesszünk meggyőződést róla. A gerinctelen nemzedék tempora motanturja ez. Így volt ez évezredek előtt és így lesz ez évezredek után is. Emberek, akik a romlottság titkával lelkükben öltik magukra a tanító tógát, akik magukra veszik az Übermenschek hétrétű köpenyét és valami diabolikus előkelőséggel tudnak ítéletet mondani elevenek és holtak felett. Emberek, akiknek egyetlen világnézetük — az elvtelenség és a kibúvás; akik az „elvet” úgy változtatják mint más ember a ruháját; akiknek szemében az „elv” — egyet jelent a ma divatjával és ígéretével, ahol a legjobban keresni és megélni lehet, s ahol a vértanúvérvés a legkevésbé van kilátásban. Emberek, akik ma hosszant kiáltanak annak, amit tegnap még káromoltak.

Es ami a legtragikusabb ebben a pálfordulásban, hogy hiányzik belőle az őszintén igazságot kereső lélek becsületes bünbánata. Mert ha ez meg volna, még tudnánk örülni a megtérő bűnösök felett a kilencvenkilenc gerincés mellett is; de ezek valami utánozhatatlan művészettel kerültek még látszatát is annak, hogy — „jévedtünk.” Nem! Ilyen alázatos és becsületes bűnbeméressel nem fogunk találkozni ezen lapok falazóinál és gyanulmányánál.

Tempora motantur. Változnak az idők: a köpenyforgató ember típusa velejár az emberi gyarlósággal, de az emberi méltósághoz az is hozzátartozik, hogy a gerincések vonják le a következtetéseket keményen és könyörtelenül.

TUNNER

KŐIPAR. VÁLLALAT

Temesvár, III., Calea Șagului 3.
Telefon: 32-15

Márványból

készít oltárakat, szobrokat, oszlopokat, lépcsőket, valamint belső és külső épületburkolásokat.

Alapítva 1875

„Az ő kis katonája“

avagy

ponyvaizű merénylet az erdélyi irodalom köntösében

Egyik, boldog emlékezetű, jó, öreg tanárom intelme jutott eszembe minap, amikor az „Uj erdélyi könyvek“ nevezetű könyvkiadó-társaság legutóbb megjelentetett kötetét alkalmam volt elolvasni. Ez az öreg professzor egyszerű könyvéhségemet azzal az intellemmel akarta lecsillapítani, hogy, „édes fiám, nem jó mindent elolvasni.“

Azóta ez az aranymondás valóban sok hasznátalan időpocsékolástól mentett meg, de egyúttal arra is megtanított, hogy amit el kell olvasni, azt pedig bűn elmulasztani. Az „Uj erdélyi könyvek“ legutóbbi kiadványát szintén ezekkel a gondolatokkal vettem kezembe. Ki ne lenne kíváncsi arra, hogy a mai izgalmás, változatos, fordulatokkal teli és minden porcikájában az átalakulás lázában vajudó világ idején milyen új termést tud hozni az erdélyi irodalom sok viharverte fája?

A könyvkiadó-társaság ezúttal Ligeti Ernő kolozsvári hírlapíró regényét juttatta el könyv alakban olvasótáborához „Az ő kis katonája“ címmel. A jelenlegi háborus világ közepette címében időszzerű a könyv és így joggal várhatta volna az olvasó, hogy a szöveg is alkalmazkodjék a könyv hangulatos címéhez, de az írónak ezt az összhangot nem sikerült megteremtene. Ez a könyv minden, csak nem katonatörténet. Inkább szerelmi pamflet, kéjirodalom és ponyva, mint irodalom, amihez felüldülésért siethetne az ember, ha napi robotja végetért.

Sajnáljuk, ha Ligeti könyvének ezzel a boncolásával reklámszolgálatokat teszünk. Nem érdemli meg. Nem az íróról beszélünk, akinek újságírói képességeit nem vonjuk kétségbe, hanem művéről, amely lehet esetleg egyéni élmény is, de semmi címen sem alkalmas arra, hogy az erdélyi irodalomba értékszámba illeszthessük be.

Egészen különös és talán csak az emberek fásultságával és figyelmük más irányu lekötöttségével magyarázható, hogy „Az ő kis katonája“ nem akadt még fent a hívatatos irodalmi kritika drótsövényein, amelynek az lenne a hivatása, hogy az erdélyi irodalmat védje és mentse az ilyen szellem betöréseitől. Az olvasóközönség tájékoztatására azonban, amelyhez még nem jutott el ez a könyv, ezt a hiányt sürgősen pótolni kell és ki kell akasztani a mű fölé ezt a felírást: „Nem jó mindent elolvasni.“

Olyan idöket élünk, amikor nemcsak az emberek, hanem a népek is új ártékelésen mennek keresztül. Az eddigi értékmérőket és jelzőket a világháború ledöntötte és minden, ami van, az új idök új felmérésének reflektorfényébe kerül. Mentse Isten bennünket attól, hogy — ami egyébként is valószínűtlen — a magyar nemzetet és annak katonai erejéit, Ligeti Ernő könyvének prizmáján keresztül becsüljék föl. Ebből a népből és ebből a fajtaból nemcsak az ábrándulna ki, aki valaha is megszerelte vagy becsülte, hanem még maga a magyar is más véleményre jutna önmaga megítélésében és becsülésében.

Mert kicsoda is ez az „ő kis katonája“, ez az irodalmi pózoló leventefi? Egy állítólagos magyar fiú, aki a világháború idején egyéves önkéntesként Párába kerül és itt huszonhárom éves korában az ötven felé járó birodalmi grófnéval viszonyt kezd. Ez a nem egészen természetes, de erkölcsösnek annál kevésbé mondható állapot a magyar hadfit a selyemfűi aljasságok pocsolójába meríti alá, ahol a posvány vizében jól megbújhat a menetszázadokba való beosztás és harctérre vonulás elől. A szegény, bárgyú birodalmi gróf pedig térji minőségében asszisztál a ponyvaizű iro-

dalmi játékhöz, sőt a családi háromszög kitarított csillagát a monarchia tisztikarában való hatalmas összekötetésekkel és barátságával óvja, hogy minél tovább megmaradjon diszes erkölcsi helyzetében és elkerülje a hasonló jellemek számára annyira kellemetlen és háborzongató harctérre.

Röviden ez az alap gondolat és a tartalom együttvéve ebben a könyvben. Az azután csak valószínűleg inycsiklandozásra szánt fűszer, hogy a regény hőse ugyanakkor, midőn öregedő barátjára írást a legnagyobb szerelmet mutatja, megkönyörököl a ház gyanútan és ártatlan kis paraszteselédjéért, akit a sors csak úgy menti meg az önkéntesben lobogó „móloch“ lángjaitól, hogy az éveken át „dekkoló“ önkéntest, a regény vége felé, mégis csak kiviszik a harctérre.

*

A mikor a gyanútan olvasó idöig eljut, az az emberi részvétellel ellentétes érzések gyűlnek fel benne és megkönnyebbüléssel veszi tudomásul, hogy a prágai mocsokparádé végre véget ér és az erkölcsi igazságszolgáltatás eléri a magyar ifjúság e nemes mákvirágát is. A regény azonban még nem jut el ezzel a befejezéshez. Még tudomásul kell vennie az olvasónak azt is, hogy ebben a „magyar“ katonában nemcsak a gyávaság és katonai kötelességmulasztás apotheozisát éneklé meg az író, de megrázza a kíméletlen hátlatlanság klasszikus alakját is. Rác Gábor, a magyar önkéntesek e diszpeldánya végül is megünja öreg és önfeláldozó barátját, új kalandra éhesen tehetória nélkül felszámolja a régi. Már a becsületes sem köti szerelmi mecenásával szemben és egyszerűen jaképnél hagyja kitarítón ragaszkodó büntársát, a kétségbeesett birodalmi grófnót.

Ne gondolja senki se, hogy Hulm-Lobenstein grófnó sorsáért aggódunk, vagy szerelmi bánatában osztozunk. Elintézi őt az író enélkül is pár oldallal arrébb a könyv vége felé. Gyógyíthatatlan betegséget küld rá és annak rendje-módja szerint elföldeli a prágai temetőben.

Inkább és jogosabban sajnáljuk azt a magyar olvasóközönséget, amelynek az ilyen könyv még ma is irodalmi jelent vagy legalább is tűrnie kell, hogy irodalmat jelentsen. A sajnálkozásokon túl azonban tiltakoznunk is kell a jó érzés és önmagunk megbecsülése nevében, hogy a világháborus magyar katonát ilyen beállításban büntetlenül lehessen a nagyközönség elé találni. Ha volt valaha előszemély-alanya ennek a műnek, ha nem volt, bizony állíthatjuk, hogy a Ligeti által megrajzolt önkéntes nem volt magyar katona. Lehet, hogy magyar nevet viselt és Prágában a tájékozatlan cseh vagy osztrák társaságokban magyarnak is könyvelték el, ilyen katonát azonban a magyar közönség nem vállalhat szégyenkezés nélkül. Annyi férfiatlan megalkuvás, az erkölcsi posványba mennél mélyebben való alámerülési törekvés magyar emberben nehezen képzelhető el. Magyar nevet könnyen viselhetett bárki azokban az idökben, hisz 1 koronáért akárkinek kritika nélkül osztogatták azt a m. kir. miniszteriumban, de a név magyaros csengése még nem tudja megváltoztatni azt a jellemet, amely a vásárolt nevéknél minden hadsereg egyenruhájában azonos és ugyanolyan „erények“-kel dicsekedhetik.

Magyar közönségünknek, amely számára — nem tudom, milyen gondolatok között — irodalmi táplálékul szánták ezt a könyvet, a leghatározottabban vissza kell utasítania az ilyen mérgezési kísérleteket. Ha eleve nem vonjuk meg Ligetitől a jóhiszeműség feltételezését és úgy vesszük, hogy nem tudatos ártani akarással formálta ki a Cholokova-utcai szerelmi regényből a leggyalázatosabb magyar önkéntes szobrát, a magyar közönségnek még ebben az esetben is rendelkeznie kell az egészséges kritikai készségnek azzal a fokával, amely első pillanatra felfedezheti ebben a könyvkötészetileg tetszetős kiállítású kötetben a destruízmus pusztító mérgét. Ha ilyenek voltak és vagyunk mi, magyarok, akkor igazán megérdemeljük a pusztulást, de ha a szerencsétlenül irodalomra ráncigált Rác Gábor csak amolyan egykoronás váltásádjíj árán soraink közé besettenkedett valaki, akkor nagyon is ajánlatos, hogy jól szénézzünk házunk táján.

Időszzerűtlen és szerencsétlen irodalmi kísérlet Ligeti Ernő könyve. Az ilyen mese nem új és nem erdélyi. Nem is értjük, hogy kerülhetett az „Uj erdélyi könyvek“ sorozatába. A huszas években még elcsúszhatlak ilyen könyvek, de 1940 magyarja más levegőre és egészségesebb szellemi táplálékra vágyik.

Árvay Árpád.

ANYA...!

Ugy simogat, mint selymes lepkeszárny, megtépve, úgy fut a szürke árny, hűvös kendő a fázás homlokon, mint zöld palást a fákön, s lombokon, falat kenyeréből vacsorát terít, a sivatagból friss vizet merít, elsimit gondot, bánat-ráncokat, de hogyha kell, tép bőrtön-láncokat, erősebb, mint a csillogó acél, de lágyabb, mint tavasz-időn a szél, féken tartja a megvadult lovat, arannyal sző át gyermekálmokat, s ha zúg a szél, az orkán és a vész: megáld s megvéd az áldott anya-kéz...!

A hangja, mint a hegedű dalol, mint angyalujj muzsikál valahol, szelid szavak ezüstös csónakon elsiklanak az álmodó tavon, de hogyh kell, keményen pengenek, a bére, a fák, a sziklák rengenek, vihar megáll, az orkán csendesül,

a kintzó vád szunnyad, elszenderül, a csókja édes, drága, jó, meleg, fehér tűzében szeretet remeg de bátorit és harcba küld, ha kell, a riadó szavát dalolja el, s leomlik minden sánc és akadály: ha könyörög az áldott anya-száj...!

S amíg önéki semmi sem marad, a gyermekének jut a jó fiai, rongyokban jár és didereg szegény, de király-palást van a gyermekén, koldus lakásból várkastélyt varázsol, aranyalmát szed korhadt törzsű fáról, rozzant bölcsőből selymes ágat épít, borongó éjszakát napfényvel szépít, mindene másé, neki nem kell semmi, mosollyal tud szívárvány-hidon menni, boldog, ha boldogságot lát körül, egy simogató szónak is örül, s imádkozik, reszket, s zokogva hív magához ő: az áldott anya-szív...!

ERDÖDY ELEK

Apró embersorsok

Sári szerencséje

Irta: Dr. Schmidt Béla (Marosvásárhely)

A kis város egyik, a központtól nem is távolos, de csendes utcájában, ahol mindenki mindenkiről mindent jól tud, nagy feltűnést keltett egy borongós késő őszi napon a közjegyző megjelenése. A közjegyző, ez a közismert, kedves ember, a beteg tanácsos házába tért be. A „jól értesültek” ebből a tényből már sok mindenre következtettek s bár biztosan nem tudott senki, a hír szárnyra kelt s ez előzmények ismeretében, Sári szerencséjében bizakodtak a mindentudók.

Az öreg tanácsos különös ember hírében állott. Olyan volt az élete, mint egy pontosan járó óra. Az idő is talán hozzá alkalmazkodott. Felkelése, délelőtti sétája, ebéde, délutáni pihenése, a naponkénti alsós kártyajáték, vacsora, esti séta, lefekvés, unalmas változatlanosságban, de mindég ugyanabban az időben egyformán pergett napról-napra. E ritkegy formáságúvá vált életét különösen azóta élte, hogy özvegy-ségre jutott, de magánéletének sok furcsasága egyébként is a különséggel volt határos.

A tanácsos urról tudnunk kell hogy szép nyugdíja mellett a városhoz közel kis birtoka s egy igen jól jövedelmező szép kertés berháza volt. Mint özvegy ember egy szakácsnőt tartott, aki a ház minden dolgát becsületesen elvégezte. Takarított, főzött, mosott, sőt még a gazdasági ügyekben is segítségére volt gazdájának. Mikor beállt a „bogarasnak” tartott tanácsos urhoz, sokan figyelmeztették, hogy úgy sem fogja soká bírni az öreg ur rigolyáit, de ez a feltevés nem vált valóra.

A tanácsos urról egyébként sok mende-monda járt. Elsősorban a rokonságáról. Ugy tudták, hogy családja egészen kihalt és pincsen senkije. Ismeretsége kiterjedt és széles őt is ismerte az egész város, s valamikor sok gálans kalandnak volt a hőse — amint a mindentudó fáma mesélte. Boldogult felesége is arva és szegény leány volt, a nyugodt, biztos, zavartalan élet kedvéért bizony nem csinált az esetből nagy ügyet, ha egyet s mást meghallott, sőt azokat talán el sem hitte. Feleségének rokonairól nem lehetett semmit sem tudni.

Allítólag volt egy leány gyermekük, aki nagybaba korában valami fertőző bajban hirtelen halt el, mindketten mélyen meggyászoltak, s ezzel mintha örömük napja is leáldozott volna.

A tanácsos ur családját is üldözte a fátum. Mind elszéledt, eltűnt. Egyszerre gyarló földipalyafutását hamar bevégezte. Egy unokaöccsét ismerték csak, ki az ország távoli másik részében élt, s csak nagy ritkán került a bacihoz. Ilyenformán az öreg urat csendes különködésében a rokonság nem igen zavarta.

Takarékos gondos ember volt. Sokat adott a gyomrára, szeretett jól élni, de inyeneknek nem volt nevezhető. A szomszédság sok mesét tudott az éléskamrájáról. Az bizonyos, hogy akora éléskamrája volt, mint egy nagy szoba, de nem csak nagy volt ez az éléskamra, hanem teli is volt minden jóval. Az éléskamrából egy csapatjót vezetett le a pincébe, ahol borait — mit főleg a barátok dicsérték és fogyasztottak alaposan, s a téli veteményeket és a gyümölcsöket tartották.

Lakása nem volt modernül berendezve, de meg volt minden kényelme. Hálósobából nyíló fürdője, tágas, világos ebédlő, nappali, s egy kisebb szoba, könyvtárszekrényvel, irasztállal, kényelmes bőrfotelekkel berendezve. Mindenütt tisztaság és rend honolt, de a fényűző pazarlást, azt nem lehetett ráfogni a tanácsos urra. Nyugodtan élt, gondolni nem voltak.

Személye volt házának kis kertje, ez a valóságos kis paradicsom. Minden időben, szinpompás virágok nyíltak benne, meglátszott, hogy virágkedvelő a gazda. Sokat időzött a kerthöz. Elbábrált a virágokkal s nagy kitüntetés számába ment, ha szebbnél szebb rózsáiból valakinek pár szálát adott.

Az öreg ur magának élt, de nem volt szívtelen. Jótékonykodását nem a feltűnési vágy fűtötte, megérezte, hogy hol és mikor kell adni és — adott is. Nem volt egyházához sem közönyös. Mindég és mindenben lehetett reá számítani s nem egyszer gazdagon megajándékozta, nemcsak saját templomát, hanem szegényebb parochiákat is. Volt-e titka különös zárkózott életének? Nem lehetett tudni. Sem embergyűlölő, sem emberkerülő nem volt, de csak a csendes magányt érezte közel sajátos jelkéhez.

Életének első nagy katasztrófája a bőséges élettárs elvesztése mellett a háztartás rendes

menetének elakadása volt. A háztartás gondja ülte meg, mert cselédje felmondott. De a véletlen segített helyzetén.

Egy esti sétája alkalmával megszólította a tanácsos urat Sári, Sárinak egy ismerőse említette, hogy jó volna bejutni az öreg urhoz.

Sárin már ekkor átverhőzött az élet. Faluról került a városba szolgálni. Városi életében volt valami, ha nem is éppen becsülethevágó, de nem is rendes ügye, amelyben egy részeges asztalosmester szerepelt. Es az asztalosmester nemcsak hogy becsapta Sárin, hanem mindenéből jól kifosztotta, sőt még otthoni kis vagyonszáját is rendre elszelte tőle.

Sári „a veszedelmes életkoren” már túl volt. Bőséges tapasztalatokkal felszerelve, most újra valami állás után akart nézni. Híres főző volt, s a városban keresztes, esküvő, névnap s egyéb multságokra szívesen hívták el, mert főzött minden bírálatot kiállt s ami a legfontosabb nem pocskólt soha hiába. Az ilyen magánházaknál való kiszező főzésekből tartotta fenn magát, s hála Istennek ezekből szerényen tudott éldegélni. De a bizonytalan keresetet Sári már nagyon megunt, s valami megfelelő helyet keresett magának. Már-már lemondott, hogy talál megfelelő elhelyezkedést a sok hiába való próbálgatások során, amikor legreménytelenebb helyzetében az éppen esti sétáján levő tanácsos urral került szembe.

Nem volt hosszabb tárgyalás közöttük. Hamar megegyeztek, s másnap Sári beállt a tanácsos urhoz, s ott is maradt annak haláláig.

Az bizonyos, hogy Sári egész szolgálati ideje alatt feltűnő alkalmazkodási képességről, tisztességről és becsületről tett tanubizonyoságot. Nemcsak a kimondott házi munkát végezte el, hanem úgy gondozta urát, annak háztartását és minden dolgát, hogy ahhoz semmi szó sem férhetett.

Erdekes, hogy a sok évi szolgálati idő alatt, Sári és gazdája között hosszabb beszélgetés vagy tárgyalás sohasem volt. Gazdája eleinte megmondta, hogy ezt így, azt úgy akarom és Sári ahhoz tartotta magát. Ugy is ment minden, mint a karikacsapás. Alkalmazkodása a tanácsos urhoz olyan nagyszerűen sikerült, hogy rendre minden úgy ment, ahogy Sári akarta, de anélkül, hogy ezt a tanácsos ur észrevette volna.

Dehát Sári is vénült s ha sok dolog nem is akadt, egy s más már nehezebbre esett. Mosás, nagytakarítás, téli befűzés s hasonló házi többletmunkához eleinte segítséget hívott magának, majd egy új háztartási alkalmazott állandósult a háznál. Sári tehát így szép csendesen előlépett házvezetőnévé. A tanácsos ur, kinek az volt nagyon fontos, hogy minden pontosan, rendszeresen és jól menjen, az új személyzet ellen nem emelt kifogást.

Egy csendes délutáni alsós parti közben, éppen egy szokatlanul érdekes játszma folyt — a tanácsos ur hirtelen rosszul lesz, eszméletlenül leesik a székről. Agyvérzést kapott.

A tanácsos ur hosszú hónapokig volt beteg. Soká nem tudott beszélni és egyik oldalán kezére-lábjára megbénult. Otthon kezelték, Sári hűségesen, odaadóan ápolta, gondozta. A tanácsos ur állapota rendre javult, visszanyerte beszélő képességét.

A hosszas betegeskedés alatt Sárira új kötelesség szakadt. A ház ügyeinek elrendezése a lakókkal és a gazdaság intézése. Sári ennek is igen jól és becsületesen megfelelt úgy, hogy mire a tanácsos ur egészen felgyógyult, az öreg ur mindent helyben hagyott mert rendben találta

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 25 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

s egy egyszerű rövid „köszönöm”-szóval, de annál elismerőbb érzéssel záródta az ügyek.

Sári olyan ügyesen intézett el mindent, hogy a gazdasági ügyek vezetése továbbra is a kezében maradt. Az bizonyos, hogy kifelől a lakók seregével, a gazdaságban a munkásokkal oly erőlyes és szigorú volt, hogy nagy tekintélyt szerzett magának.

A tanácsos ur azonban mind kedvetlenebb lett, s mind gyengébben érezte magát. Délutánról elmaradozott a kártyajátékos, majd az esti séta, — egyedül szórakozása az ujság, a rádió, meg a virágos kert maradt.

Egy kora téli nap a tanácsos ur meghűlt, lázas lett, köhögött és creja erősen hanyatlott. Elhívatta a plébános urat, meggyónt, megáldozott. Erre mintha kissé megerősödött volna. Majd egy nap elhívatta a közjegyzőt, akivel a megfelelő formások mellett irást csinált, végrendelkezett...

A tanácsos ur végrendeletében mindenét Sárira hagyta, azaz hagyakozott egyháznak, pár jótékony együletnek, barátoknak, de az ingó, és ingatlan vagyonának legnagyobb részét Sári örökölte.

Sárinak szerencséje volt, gazdaggá lett, de — a vagyon megtartásában mar nem volt szerencséje. Először kölcsönöket adott megszorult ismerősöknek, majd egy lakója valami bizonytalan vállalkozásra beszélt rá, s bár 6 maga továbbra is szerény, igénytelen munkás maradt, mégis a kiadott kölcsönök s a rosszul sikerült vállalkozás megapasztotta vagyonát. Belátta, hogy ez így nem mehet tovább rendezni kell a dolgait. Valami szélhámos zugirász karmái közé került, s végül is a nagy rendezésben majd elszórt az egész ház, s ezt egy bank törlesztés kölcsönével sikerült csak megmentenie.

Nagyobb baj volt az, hogy a tanácsos ur egyetlen távoli rokona, unokaöccse, megtámadta az örökséget. Ahelyett, hogy valami egyezséget kötött volna, igazsága kétségbevonhatatlan erejében bizva, pereskedett. A pert megnyerte ugyan, de annyi kész kiadásába került az egész ügy, mert az unokaöccs-rokonon nem volt mit behajtani, hogy a birtok jórésze elszórt. Hogy a sok mindenféle bajtól szabaduljon, arra határozta magát, hogy eladóvá teszi a házat s így mindent rendez. A házat e' is adta s megmaradt pénzével, az eladott butorok s egyebek árval egy szerényebb kis házat vett. Pénzcsékjét, ami megmaradt, bankba tette és szerényen éldegélt...

Megöregedve, nem akart egyedül maradni, azért egy szegény rokonának tizenhat éves lánygyermekét örökbe vette. A vidékről a városba kerülő szerény leány jó volt hozzá, s békeben meg voltak. Aztán a leánya pár év múlva egy cipésszel ismerkedett meg, jegyesek lettek, meg esküdtek. Sári jól ellátta, fogadott gyermekét, mint mondani szokás, illőn kiházásította, hozományt adott vele...

Aztán a bankban elveszett a pénze. Nehéz gazdasági évek jöttek, a cipésszek is rosszul ment, pedig már a családban gyermek is volt. Sári egészen elvesztette rugalmasságát, szellemi képessége is megtört, s így történthett meg, hogy fogadott leánya és annak ura rendre mindenéből kiforgatták. Végül Sári teljesen tönkrement, elszórt pénze, háza, mindene...

Es Sári szerencséjében volt valami végtelenszerűen rossz... Odajutott, ahol kezdte, énbibáján kívül a szegénységbe. Végül is életének utolsó éveit a jótékony négyületek aggnemházában élte le, elhagyatva egyedül, de csendes békeségben.

ŐSZI LIPCSEI VÁSÁR 1940

NYITVA AUGUSZTUS 25-29-IG

A vásár megtekintésével megtalálja számítását

Bármilyen felvilágosítást nyújt a

LEIPZIGER MESS IMT / LEIPZIG, (DEUTSCHLAND)

vagy LUDWIG SCHUSTER EZREDES, NÉMET KONZUL
ORADEA, STRADA NICOLA IORGA No. 1. — TELEFON: 21-35.

A FALU ÉS A VÁROS

Irta: SZABO ZOLTÁN

A falu: „gémeskút, malomajja, fokos“, régen legelőszó kislábak és kisablakos csücsöletejű házak. A város: villamos, villanyvilágítás, forgalom és zaj. Körülbelül ennyi szokott az emberek eszébe jutni erről a két fogalomról. Nem igen látnak más, mint a felszín, aligha jut eszükbe, hogy ez a felszín nagyon sok mélyebb különbséget takar. Szólnak a szakadékról, amely a falu és a város között van, arról, hogy másként beszélnek itt és amott. De kevesen tudják a mélyebb, az alapvető különbségeket, az életforma és a társadalom különbségeit. A díszletek különbségeit látják, az élet lényegének különbségeit helyett. Pedig ezek a lényegi különbségek nagyon mélyek és nagyon alapvetően meghatározók. A város és a falu két féle faj, melyek kétféleképpen határozzák meg a bennük élő ember életét. A falu a földdel, a természettel küzd, a város a kereset lehetőségeiért harcol. A faluban minden család egy küzdő egység, mely maga harcol és maga védekezik az ellenséges természeti erők ellen, a nehezen kicsikarható élelemért, a város kapocsolatok és lehetőségek bonyolult szövvénye. A falun a házak egymástól elkülönülve állnak, a városban egymásnak támasztják hátukat. A falun mindenki a maga lábán jár, vagy a maga kocsiján közlekedik, a városban az ember a város közlekedési eszközein, melyek a városi és nem az övéi. A falun a természetnek van kiszolgáltatva az ember, a városban a társadalomnak. A város a faluból a napfényes mezőket látja, a dús nyarat, a szalmakazlakat és a vidám, meszelt házakat. A falu a kórházakat látja a városból, az élet gazdagabb örömeit és a könnyebb munkát. A falu álma a város, a város álma a falu.

Persze mindkét álom nagyon más, mint a valóság. A megszüpítő messzeségen keresztül csak a két életforma szebb oldalai látszanak. A falu csöndje és a városi élet biztosítottága. A falu majdnem képtelen látni a valóságos várost és a város majdnem képtelen látni a valóságos falut.

Ujabbban egyre gyakrabban merül fel az a szándék, hogy közelebb hozzák a falut a városhoz. Egyre nő az érdeklődés a népművészet iránt, gyöngyösbokrétások mutatják meg a színházban a falu művészetét, dalát és táncait, a vonatok másodosztályú fülkéiben ékes fenyképek mutatják a cifra falusi eserepeket, a porfelhőt verő csordát és a pártás menyecskeket. Mit hoz mindez? A színeket és a pompát, az élet művészi díszét, azt, amit a város látni akar a faluból és nem azt, amit a falu. Ez a sok igyekvés mind nem annyira a falu valódi megismertetését szolgálja, hanem a város álmát erősíti. A város álmát a faluról, ahol szép fiatal parasztlányok színes ruhában járnak, ahol szép és ősi nóták hangjai mellett pedig a rokka, ahol idilli egyszerűségben és kedvességben élnek egymás mellett az emberek. Ezt a falubemutatást, a városi ízléshez alkalmazott falukép bemutatását üzik az idegenforgalmi kocsiokban a falakra aggatott öreg kulacsok és tányérok, a népviseleti mezbe bujtatott pincérek. Tény az, hogy az utóbbi időben nálunk falukunjtura van ilyen értelemben, de ebben az értelemben a falu csak eszköz. Egzotikus és érdekes eszköz idegenek és kirándulók mulattatására, népies „angol-park“ derék polgárok számára elkészítve és a bántóbb és szomorúbb paraszti jelenségektől megtisztítva. A problémák sebeit népművészeti flastromokkal takarják ezek a falubemutatások, melyek nem a faluért vannak, hanem a városi ember szórakoztatására. A szerepeltetett parasztlak csak abban különbözik a népszínmű parasztlaktól, hogy valódiak, ténylegesen falun születtek és ténylegesen falun élnek. De, hogy mint élnek, arról szerepeltetjük, táncuk, daluk, mókájuk keveset mondanak. A város számára a falusi életből a lakodalmat szokták bemutatni.

A lakodalmat, mely egyszerű ünnep egy élet hétköznapijai között.

A város lényegesen realisabban jelenik meg a falu számára, mint ahogy a falu megjelenül a város számára. A város a parasztlaknak a jobb munkabérek helye és a társadalmi emelkedés végpontja. A város a szabadulás a testet gyötörő mezői munkától. Lehetőség arra, hogy a parasztlak fölemelkedjék egy magasabb társadalmi rétegbe, munkások, vagy kisiparosok közé. Ha a városban mindmostanáig jórészt csak faluromantika volt, falun nincs városromantika, legfeljebb a falun élő értelmiségben. A parasztlak képzeletében a város nem mint valami eldorádó jelenik meg, csak mint munkahely; mint a kissé fejlettebb élet színhelye. Azok a parasztlakok, akikkel a városról beszéltem, legelőbbnyire nem a város esodáit látják, nem a folyó-kivilágítását, az utcák pompáját, nem a nagyváros romantikus és díszletes külét. Hanem a körúton kívüli mellékutcaikat, ahol az ő soraikból kikerült és városba yándorolt ember élhet nehéz munkássorban, mely még mindig emelkedés a parasztlak sorhoz képest. Hogy a város mégis csak álom a falu számára, az nem azért van, mert a falu nem olyannak képzi a várost, mint amilyen, hanem mert olyannak, ahová esetleg eljuthat, ahol van hely az ő számára. Ha a parasztlak él némi ellenszenv a városi ember iránt, annak

ELÉGIA

Az utakon zörög az ó lomb,
gázlámpák sárga fénye bólog,
táncolnak a tétova árnyak,
s szelid szívemre száll a bánat.

Mert jaj, csak magamra maradtam
ebben a fiatal tavaszban,
friss rügyek közt szívem, az árva,
tavalyi lombok itt a társas.

Köszö levlél, köszö levléllel
elröppen a hajnali széllel,
mely fölragadja, játszi bóra,
kacéran ejti rá a tóra.

és ellebeg miként a csónak,
hüvös vízen a méla tónak,
s aláhanyatlik áttitva
a szélmozgatta áradatba.

és amikor kigyúl az alkony,
a kedves jön, megáll a parton,
halkan hajlik a víz fölébe
és belenevet tükörébe.

RÓNAY GYÖRGY

A világháború legvéresebb harcainak
színterére vezet el az olvasót
BETTY SCHNEIDER:

VERDUN HALOTTAI

című megkapó szépségű könyve, amely most jelent meg Fodor Viola művészi fordításában. — A nyolcszázézer hősi halott emlékére megindító elmélyüléssel idéző műnek különös időszerűséget kölcsönöznek a közelmúlt eseményei, azért a kiváló német író könyve fokozott érdeklődésre tarthat számot.

Ára 80 Lei és portó — Megrendelhető a „Magyar Lapok“ kiadóhivatalában

oka sokban itt rejlik. Hogy szeretne részesévé lenni a fejlettebb és könnyebb városi életnek, de mai társadalmi körülményeink között nem találhatja módját. A város olyan álma a falunak, mely csak ritkán válhat valósággá.

A falu és a város közeledésének kérdése, ha így vizsgáljuk, egészen másképp jelenik meg, mint ahogy szokott. Mert a közeledés útjának munkálása ebben az értelemben nem az, hogy városiakat viszünk falura és falusiakat hozunk városra. Nem az, hogy tápláljuk a városiak faluról szóló romantikus elképzeléseit azzal, hogy szerepelni hozzuk ide a parasztlakot. Nem az, hogy hősi elszánású fiatalok elérzékenyülve néznek be vidéki útjukon egy-egy parasztlakba. Ennél sokkal mélyebbreható és sokkal nehezebb.

A cél kétségtelenül nem az, hogy békíteni kell a falut és a várost. Nagyon felületese elképzelés az, hogy a falu a városra, mint városra haragszik, mint települési helyre, vagy éppen mint „bűnös városra“. A parasztlak csak azt látja, hogy az ő sorsában, az ő rétegében nincs mód az emelkedésre és a városban van mód erre. Ha háborog, azon háborog, hogy ő ki van zárva abból, hogy a jobb életet, melyet a városban talán meg lehetne teremteni, megteremthessék magának.

Az ellentét leszerelése, tehát nem parasztlak utaztatása városba és viszont. Ilyen alkalmakkor a közeledés úgy fest, hogy parasztlak táncol városi lánnyal és városi lány táncol parasztlak fiúval a pesti kocsiútban. Vagy úgy, hogy a parasztlak elnézi a maga falubeli nótáját a színpadon és pesti slágeret tanul a színház mellett. Az ellentétet, amely nem a viselet és a nóták, hanem az életforma és az életszínvonal közti különbségben van, nem leszerelni kell, hanem a parasztlaknak lehetővé tenni az emelkedést, a saját rétegén és a saját pártáján belül. A falu és város közeledésének kérdése végérvényesen a szociális segítség kérdése. Az ellentét, ami közöttük van, a szociális helyzet szemben ott van a falu teljes szociális magára-hagyatottsága. A város kórházaival szemben ott van a falu orvostalansága. A munkásbiztosítással szemben ott van a mezőgazdasági munkások és kisparasztlak magukra-hagyatottsága. A sokféle egyetemen szemben ott van a mezőgazdasági szakiskolák hiánya. A felsorolást lehetne a végtelenségig folytatni, de aligha szükséges. Ennyi a lényeg: ha a falu szociális helyzete emberibb lesz és olyan lehetőségeket ad, melyek a falun belül megteremthetik a magasabb és kultúraltabb életet, az ellentét a város és a falu között önmagától szűnhet meg. De amit ma a város és falu közelítésének jogcímén csinálnak, az nem ebben az irányban történik, csak meddő parádé, igények kiszolgálása és népviseletek csillogtatása. Szép látvány, igaz élmény, de nem valóság és nem tett mélyebb értelemben a falu és város közelítése érdekében. Csak a falunak egy a színpad vagy kiállítás igényeihez torzított, jelmezbe öltöztetett képe.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 18.

Bucuresti rövidhullámu adó. 6.45 Reggeli műsor. **Rádió Románia és Rádió Bucuresti.** 9.30 Vallásos óra. Istentisztelet közvetítés a patriarhatusi székesegyházból. 11.30 A hadsereg órája. 13.00 Időjelzés. Kulturális híradó. 13.15 A Mihály Vitéz gárdaezred zenekarának hangversenye. 14. Hírek. 14.30 Indulók. (Hanglemezek.) 15.00 Közlemények. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20. Időjelzés, majd Valeriu Puscariu előadása. 20.15 Petre Munteanu olasz és spanyol dalokat énekel. 20.40 Hírek. 21.00 Válogatott operatörzsetek. Hanglemezek. 22.00 Hírek, sporthírek. 22.20 Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40—3.30 Könnyű tánclemezek.

Budapest I. 8.45 Hírek. 11 Egyházi ének és szentbeszéd a Belvárosi Főplébánia templomból. A szentbeszédet dr. Eipel Mihály mondja. 12.15 Evangélium istentisztelet. Prédikál dr. Varsanyi Mátyás. 13.20 Időjelzés. 13.30 Melles zenekar. 14. Papp Jenő rádiokronikája. 14.35 Hírek. 15. Hanglemezek. 16. Gazdáknak. 16.45 Cigányzene. 17.30 Közművelődési előadás-sorozat. 18. Hírek. 18.45 A magyar lobogó története. Felolvasás. 19.15 Budapesti Hangverseny Zenekar. 20.15 Hírek magyar és román nyelven. 20.25 Dalok. 20.50 Sporteredmények. 20.55 Bajnoki vér. 21.55 Petőfi Borjádó. Előadás. 22.15 Lőverseny-eredmények. 22.25 Hanglemez. 22.40 Hírek. 23.10 Cigányzene. 24. Hírek idegen nyelveken. 24.20 Tánclemezek. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 19.

Bucuresti rövidhullámu adó. 6.45 Reggeli műsor. **Rádió Románia és Rádió Bucuresti.** 13.00 Időjelzés. Kulturális híradó. 13.15 Costica Tandin zenekarának hangversenye. 14. Hírek. 14.30 Zenekari hangverseny. (Hanglemezek.) 16.00 Közlemények. Rádió Románia. 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20. Időjelzés, majd dr. I. Ghelase előadása. 20.15 Menüett hangverseny. Rádió Románia, Rádió Bucuresti és a rövidhullámu adó. 20.40 Hírek. 21.00 Híres zeneszerzők: Weber. 22.00 Hírek. Sporthírek. 22.20 Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40 Ion Ristea klarinét-hangversenye. 23.00 Román népdalok. (Hanglemezek.)

Budapest I. 7.40 Ébresztő. Torna. 8 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasások. 12.00 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12.10 Családvédelmi nagygyűlés. 13. Harangszó. 13.10 Országos postászenekar. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 15.30 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17. Felolvasás. 17.45 Időjelzés. 18. Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Énekszámok. 18.40 Eszperantonyelvű előadás. 19. Szalonzene. 19.50 Mikes Margit előadása. 20.15 Hírek magyar és román nyelven. 20.25 Erdélyi dalok. 22.40 Hírek. 23.10 Hangképek a Szent István Kupa labdarúgómérkőzés döntőjéről. 23.30 Chappy-zenekar. 24. Hírek idegen nyelveken. 24.25 Rajkózenekar. 1.05 Hírek.

KEDD, AUGUSZTUS 20.

Bucuresti rövidhullámu adó. 6.45 Reggeli műsor. **Rádió Románia és Rádió Bucuresti.** 13.00 Időjelzés, kulturális híradó. 12.15 Nita Sandu fútyhangversenye. Cimbalmos kíséri Mitica Ciuciu. 13.40 Gica Petrescu románokat énekel. Zongorán kíséri Sile Dinicu. 14.00 Hírek. 14.30 Aurel Alexandrescu román népdalokat énekel. 14.50 Tánclemezek. 15.00 Közlemények. Rádió Románia. 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.00 Időjelzés, majd Pan M. Vizirescu előadása. 20.15 Lovaskori zene (hanglemezek). Rádió Románia, Rádió Bucuresti és a rövidhullámu adó. 20.40 Hírek. 21.00 Gabriel Naruja olasz dalokat énekel. 21.25 Nadia Chebab kisasszony zongorahangversenye. 22.00 Hírek. Sporthírek. 22.20 Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40 A Parasztheccsület előadása hanglemezekről.

Budapest I. 9 Hírek. 9.30 A Szent István-napi körmenet közvetítése. 13.20 Időjelzés. 13.30 Dr. Leopold Antal latinyelvű előadása. 13.40 Zenés őrségváltás és tételzene. 13.20 Szent István Intelmei fiához és hozzánk. 14.45 Hírek. 15. Hanglemezek. 16. Erdélyi népdalok. 16.50 II. sz. Regőcsoport. 16.50 Az Árpádok virágoskertje. Versek. 17.05 Az I. honvédelmi gyalogezred zenekara. 18. Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 A Szentgyörgyi vonósnyegyes. 18.25 Pusztaszer. Előadás. 18.50 Magyar nóták. 19.50 Hangképek a Szent István-napi sporteredményeiről. 20.15 Hírek magyar és román nyelven. 20.25 Zarándoklás a Szent Király nyomában. 21.10 Sport. 21.20 A liliumos királyfi. Színmű. 22.40 Hírek. 23.10 Budapesti Hangverseny Zenekar. 24. Hírek idegen nyelveken. 24.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

SZERDA, AUGUSZTUS 22.

Bucuresti rövidhullámu adó. 6.45 Reggeli műsor. **Rádió Románia és Rádió Bucuresti.** 13.00 Időjelzés, kulturális híradó. 13.15 Népzene. 13.35 A „Mezey” együttes hangversenye. 14.00 Hírek. 14.30 Hangversenyzenekar. Hanglemezek. 15.00 Közlemények. Rádió Románia. 19.50 Hírek ma-

gyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.00 Alex. Badauta előadása. 20.15 Művészletek. Rádió Románia, Rádió Bucuresti és a rövidhullámu adó. 20.40 Hírek. Nella Dumitriu kisasszony operadáriákat énekel. 21.35 Kamarazene. Közreműködik a Teodorescu négyes. 22.00 Hírek, sporthírek. 22.20 Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40 Take San Marina görög dalokat énekel. 22.55 Ion Fotino gordonkázik, zongorán kíséri Maria Fotino kisasszony. 22.15—23.30 Könnyű zene. Hanglemezek.

Budapest I. 7.40 Ébresztő. Torna. 8 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasások. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13. Harangszó. Időjárásjelentés. 13.10 Sallak Pál énekel. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Szalonzene. 15.30 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 Mese. 17.45 Időjelzés. 18. Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Hanglemezek. 19. Felolvasás Teleki Mihályról. 19.50 Hegedűszámok. 20. Külügyi negyedóra. 20.25 Hírek magyar és román nyelven. 20.25 Szülőföldem. Előadás. 20.50 A három Erkel. Rádióbránd. 22.40 Hírek. 23.10 Tánczene. 24. Hírek idegen nyelveken. 24.20 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 22.

Bucuresti rövidhullámu adó. 6.45 Reggeli műsor. **Rádió Románia és Rádió Bucuresti.** 13.00 Időjelzés. Kulturális híradó. 13.15 Vasile Julea zenekara játszik. 14.00 Hírek. 14.30 Rodica Bujor kisasszony énekel, zongorán kíséri Vasile Julea. 15.00 Közlemények. Rádió Románia. 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.00 Időjelzés, majd Nic. Rosu előadása. 20.15 Gh. Badulescu román dalokat énekel. Rádió Románia, Rádió Bucuresti és a rövidhullámu adó. 20.40 Hírek. 21.00 Romantikus szimfonikus zene (hanglemezek.) 22.00 Hírek. Sporthírek. 22.20 Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40 Josel Prunner, Liszt zongorahangversenye. 23.00—23.35 Beethoven Kreutzer szonátája (hanglemezek.)

Budapest I. 7.40 Ébresztő. Torna. 8 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasások. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13. Harangszó. Időjárásjelentés. 12.10 Hanglemezek. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.30 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 Ruszin hallgatóknak. 17.45 Időjelzés. 18. Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Előadás. 18.45 Az asszony és a muzsika. 19.15 Versek. 19.30 A rádió szalonzenekara. 20.15 Hírek magyar és román nyelven. 20.25 Szegény gyermekekért dolgozik az Egyesült Női Tábor. 20.50 Szép magyar novella. 21.15 Hangképek. 22.40 Hírek. 23.10 Cigányzene. 24. Hírek idegen nyelveken. 24.25 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 23.

Bucuresti rövidhullámu adó. 6.45 Reggeli műsor. **Rádió Románia és Rádió Bucuresti.** 13.00 Időjelzés. Kulturális híradó. 13.15 Hanglemezek. 14.00 Hírek. 14.10 Doina Suchici kisasszony tangóharmonikázik. 14.20 Busuioceanu szaxofonhangversenye. 14.22 Nic. Cucu xilofonhangversenye. 15.00 Közlemények. Rádió Románia. 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. Időjelzés, majd Constantin Noica előadása. 20.20 Három nagy hangszermeister: Thibaud, Cortot és Cassals. Rádió Románia, Rádió Bucuresti és a rövidhullámu adó. 20.40 Hírek. 21. Manon operaelőadása hanglemezekről. Az első szünetben 21.35—21.50 Hírek. A második szünetben 22.15—22.20 Sporthírek. A harmadik szünetben 23.15—23.35 Hírek német, olasz, francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.40 Ébresztő. Torna. 8 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasások. 12.10 Nemzetközi víz-

* Akinek bélműködése állandóan rossz, az a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által — reggelenként éhgyomorra egy pohárral bevéve — csakhamar rendes bélürülést, jó gyomormozgást és kielégítő anyagcserét érhet el. Kérdezze meg orvosát!

jelzőszolgálat. 13. Harangszó. Időjárásjelentés. 13.10 Balalajka-zene. 13.40 Hírek. 14.30 A 15. honvédelmi gyalogezred zenekara. 15.30 Hírek. 17.15 Felolvasás. 18. Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Énekszámok. 18.15 Éjjeli verszívők. Előadás. 19.15 A rádió szalonzenekara. 19.40 Sporteredmények. 20.15 Hírek magyar és román nyelven. 20.25 Felolvasás. 21.10 Beethoven-hangverseny. 22.40 Hírek. 23.10 A rádió szalonzenekara. 24. Hírek idegen nyelveken. 24.20 Cigányzene.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 24.

Bucuresti rövidhullámu adó. 6.45 Reggeli műsor. **Rádió Románia és Rádió Bucuresti.** 13.00 Időjelzés. Kulturális híradó. 13.15 Petrica Motoi zenekara játszik. 14.00 Hírek. 14.30 Ioana Radu kisasszony énekel, Petrica Motoi zenekarának kísérete mellett. 15.00 Közlemények. Rádió Románia. 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.00 Időjelzés, majd Rádióposta. 20.15 Lisette Dima énekel. Rádió Románia, Rádió Bucuresti és a rövidhullámu adó. 20.45 Hírek. 21.00 A régi keringőtől a mai keringőig (hanglemezek). 22.00 Hírek. Sporthírek. 22.20 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 22.40 Tánclemezek. 23.00—23.30 Könnyű zene.

Budapest I. 7.40 Ébresztő. Torna. 8 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasások. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13. Harangszó. Időjárásjelentés. 13.10 Cigányzene. 13.40 Hírek. 14.30 Hanglemezek. 15.30 Hírek. 17.10 Ifjúsági rádió. 18. Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Rádióposta. 18.45 A rádió szalonzenekara. 19.10 Este a faluban. 19.45 A 18. századbeli telepítések és az ország népet. Előadás. 10.15 Hírek magyar és román nyelven. 20.25 Közvetítés a Budavári Koronázó Főtemplomból. 21.10 Lőversenyeredmények. 21.20 Ujságrónap közvetítése az Angol-parkból. 23.10 Cigányzene. 24. Hírek idegen nyelveken. 24.20 Tánclemezek. 1.05 Hírek.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei

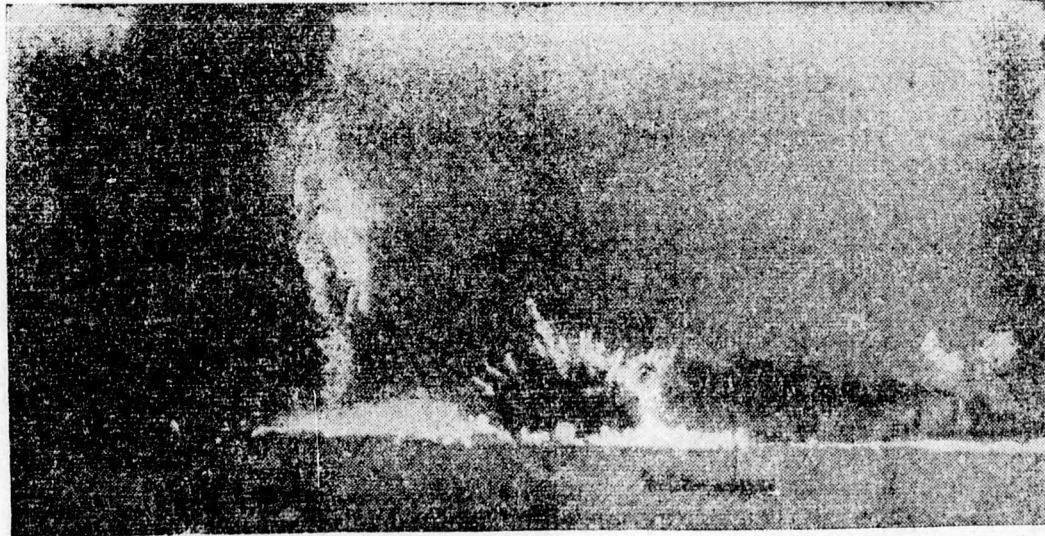
A nagyváradi alkalmi színtársulat szombaton és vasárnap ismét előadásokat tart a városi színházban.

Szombaton este 9 órakor a Kávé habbal című operett kerül színre. Mint a bemutatón, most is Horváth Mici, Kertész Manci, Rappert Dódi, Fekete Mihály, Hegyesi Ferenc, Bereng és Salgó Jenő játsszák a főszerepeket. A slágerszámokat Haller Sándor énekl. Szatmáry Endre vezényli az előadást, a rendezést Fekete Mihály végezte. Vasárnap délután 6 órakor és este 9 órakor a Bolond lyukból, bolond szél fuj című operettet adják elő.

Jegyeket az összes előadásokra a színház baloldali pénztáránál máris lehet váltani.

HETI MŰSOR:

Szombaton este 9 órakor: **Kávé habbal.**
Vasárnap délután 6 órakor: **Bolond lyukból, bolond szél fuj,** operett bemutató.
Vasárnap este 9 órakor: **Bolond lyukból, bolond szél fuj.**
Csütörtökön este 9 órakor: **Szabad lány.** Színjáték.
Jegyek, a színház baloldali pénztáránál, minden előadásra előre válthatók.

Német zuhanóbombázók támadása egy angol hajókaraván ellen az Atlanti-óceánon

Aki a világot becsapta

— A legmulatságosabb szélhámosnő élettörténete —

1886-ot irtak. A divathölgyek subogó taftaszályt, előrebillenő tollaskalapját, pettyesfátyolt, fru-frut viseltek. A „fény városában”, Párizsban, Zola volt a legdivatosabb író, Worth a legkeresettebb szabó s Therése Humbert a legelegánsabb szépasszony. Olyan elegáns volt, oly remek ízlésű, biztos fellépésű, hogy szállítói nyugodtan hiteleztek neki. Hogy is ne hiteleztek volna? A kalaposnőt elkábították a prémek, melyekben megjelent nála, a szücsöt elkápráztatták az ékszerek, az ékszerész pedig azoknak a vendégeknek a névsora, akik állandóan szerepeltek a szép Humbertné estélyein. Ki mert volna számlát küldeni ahhoz a házhoz, melynek mindennapos vendégei voltak a politikai élet nagyjai, a legünnepeltebb arisztokraták, leg híresebb művészek?

Humbert asszony meghívóíért vetélkedtek. De a szép Therése nem adta őket könnyen. Az Avenue de la Grande Arméeen levő kis Humbert-palotába jutni nem volt egyszerű dolog. Oda csak kiválóságokat hívtak meg... hogy milyen áron, az nemsokára kiderül.

Therése a szívére hallgat

Mielőtt Frédéric Humbert felesége lett, kifutó lány volt Therése Daurignac Toulouseban, abban a napsütött délfrancia városban, ahol a legdivatibb, leghazugabb fantaszta teremnek, Villogószemű, fekete hajú élénk leány volt Therése. A szabóműhelyben, ahol dolgozott, szerette mindenki: holtranevettette társnőit azokkal a történetekkel, melyeket jövőjéről adott le s melyekben hol egy herceg, hol egy keleti fejedelem kérte meg a kezét... S ő gazdag volt, olyan gazdag... amilynek csak szélhámosok lehetnek.

Igy az álmok! A valóság másként alakult. Therése egy matróz-balon megismerkedett egy nálánál jóval fiatalabb csinos diákkal, akibe halálisan beleszeretett. A fiúnak nem volt egy fillérje sem, de a papája szenátor volt s mikor Therése ezt megtudta — a titokban tartott esküvő után — boldogan kiáltott fel: „De hisz ez elég, de hisz ez több, mintha százezer frankunk lenne...” s hamarosan bebizonyította, hogy igaza van. Párizsban, ahová férjével költözött, csodálatos kis palotát rendezett be — semmiből. Vagyis, dehogyan semmiből! A toulousei após rangjára hivatkozva: hitelbe. Am mire az após — néhány év múlva — igazságügyminiszter lett, ezek az adósságok már ki voltak fizetve. Jókora kölcsönből, melyet Therése az após emelkedő pályájára vett fel, oly zseniálisan, hogy a derék papának fogalma sem volt a dolgról! A hitelezők pedig örizkedtek attól, hogy tudomására hozzák a dolgot, Humbert asszony a kölcsönökért tíz százalékos kamatot fizetett. S különben is híztak benne. Nem megmondta jóelőre, hogy apósából nagy ember lesz?!

Csak az apósban

Therése úgy tett, mintha nálánál senki sem kedvelné, ismerné jobban az „édesapát”. Pedig házasságának ötödik évéig nem is látta. Az öreg Humbert, aki előkelő, gazdag feleséget szánt fiának, hallani se akart a kétéshírű kis kifutóleányról. „Ne bántsdj apád miatt” vigasztalta férjét Therése. „Eljön az óra, mikor szívére fog ölelni bennünket”.

S valóban eljött az óra, mint ahogy bevált oly sok minden, amit Therése megjósolt. Azon a napon, melyen bevonult a minisztériumba az új igazságügyminiszter, diszlocádás volt az operában a kormány tiszteletére. Az opera szék-sorait a legelőkelőbb közönség töltötte meg. Az első felvonás szünetében egyszerre kinyílt az igazságügyminiszter páholyának ajtaja, belibbent rajta egy rózsaszinbe öltözött, ragyogómosolyú fiatal-asszony, s az egész nézőtér szemelőttára megölelte és megcsókolta Humbert-papát... Az öregúr el-szápadt mérgében, de ilyen szép nőt, hozzá még a saját menyét, mégse utasíthatott ki páholyából... Kibékültek hát s a fiatal Humbert állást kapott apja minisztériumában.

Az amerikai kalatt születése

Ha valaha az após ezenátorsága elég volt ahhoz, hogy menyé és fia ragyogóan megjelenjenek belőle, most búsan jövedelmezett a fiatal Humbert

Frédéric állása. Nem mintha a minisztérium oly fényesen fizette volna irodavezetőit, hanem mert az állás jogcím volt arra, hogy Therése újabb kölcsönöket vegyen fel — a régiak kiegyenlítésére. Sőt — hogy elkápráztassa hitelezőit — Vive-Cauxban negyedmilióért birtokot vásárolt. A kölcsönből persze. Am ez a folytonos adósságszinálás kezdett veszedelmessé válni, különösen, hogy most már vigan érdeklődött a fiatalok életmódja iránt az após is... Miből a palota? — Kérdezgette. — Miből a birtok?... S egy napon, mikor a papa különös behatóan érdeklődött, Therése így felelt: „Ha megígéri édesapa, hogy titkunkat nem árulja el senkinek, megsugom önnek, hogy ragyogó amerikai örökség vár rám. Kis részét már ki is kaptam... de mi ez ahhoz képest, amire még kilátás van?!”

Ez a kis hazugság is csak olyan mese volt, mint amilyennel a tipikusan délfrancia fantáziájú Therése hitelezőit szokta kábítani. De valahogy ez szebb volt, mint a többi. Miközben elmondta, neki magának is annyira megtetszett, hogy komolyan elgondolkodott rajta... Elgondolkodott, el-álmódzott s agyában megszületett az a páratlan szélhámos-mánóver, mely kerek husz évig foglal-koztatott ügyvédeket, bírakat, az egész francia igazságszolgáltatást s Therésének és családjának husz millió frankot, ügyvédeknek öt millió kölcsönből fizetett honoráriumot, az államnak több-százezer frank illetéket hozott.

A milliárdos Crawford-család

Nemlétező örökhagyókkal dolgozni primitív dolog. Ilyesmire hamar rájön a világ. De nemlétező örökhagyó nemlétező rokonai ellen pórt vinni, sokkal ravaszabb dolog. Ehhez a trükkhöz folyamodott Therése Humbert és családja. Az új manó-verbe ugyanis bekapcsolta férjét, a mindenre kész Frédéricet, bátyját Daurignac Romaint s tündérszép húgát, a tizennyolc éves Mária-t. Valamennyien vakon imádták Therését. Híttek minden szavában.

A misztikus páncélszekerény

A nyugalom nem tartott soká. Crawfordék, az őket képviselő Mária s Humbertné közt hamarosan ismét fellángolt a harc... ami természetes. Hiszen, ha végleg „kibékültek” volna, vissza kellett volna fizetni a hitelezőknek a pórré adott kölcsönöket. Míg így — újabb pörök mellett is — produkálni kellett valami kis látszatot. Humbertné erő-rikt hamarosan gondoskodott. Páncélszobát rendezett be, melynek titkos ajtaja saját életnagyságú portréja mögé volt rejtve. Egy gombnyomásra kifordult helyéből az ajtó s a nyugtalanok hitelezőket Humbertné acélfalú szobába vezette. Nagy páncélszekerényekben gondosan becsomagolva láthatták át a hitelezők az amerikai értékpapirokat, melyekhez... sajnos, nem nyúlhattunk”, mondta Therése „míg az átkozott pörben újabb egység nem jön létre...”

A ház bizalmas barátai is ismerték a páncélszekerényeket. Csak azt nem sejtette senki, hogy a csomagokban régi újságpapírnál nincs egyéb.

A pör, az „átkozott pör” — melyet Humbertné önmaga ellen vezetett — kerek húsz esztendőig folyt ezután. Közben Humberték palotájában nem szüntek az estélyek s Therése volt Párizs legragyogóbban öltözött asszonya. Az adósságokat kölcsön-ből, a kölcsönöket adósságokból fizette. (Ne felejt-sük el, hogy mindez a bizalom, a nyugalom, a stabilitás idején, a boldog nyolcvanas években történt, mikor előkelő vevőink egyetlen kereskedő se kil-dött számlát. Várt, míg a hölgyek maguktól fizet-tek.)

Amat lajt hoz

Isten tudja, meddig szélhámoskodtak volna Humberték, ha nem lép útjukba egy szép napon Amor.

A házaspár leánya, Éva, közben majdnem oly szép leánnyá serdült, mint nagynénje, Mária. Míg azonban szegény Mária-t a legelkesmeretlenebben felhasználták céljaikra Humberték, Évának sejtelve ee volt arról, ami körülötte történik. Therése a legrágább intézetekben neveltette, a legnagyobb tanárokkal taníttatta. Tizennyolc éves ko-

Épp Mária tiszteletére rendeztek ragyogó bált s Humbert-palotában, mikor az újságok hírül hozták, hogy Amerikában hirtelen meghalt egy Robert Crawford nevű milliárdos, aki egy évvel ezelőtt Nizzában helyezte letétbe végrendeletét, melyben egyedüli örökösévé rokonát, Therése Humbert-et tette. (Senki sem sejtette, hogy a végrendelet, mely természetesen hamisítvány volt, egy évvel ezelőtt az amerikai aggasztánnak maszkírozott Humbert Romain helyezte letétbe.)

Alig látott napvilágot ez a hír, második, még nagyobb szenáció lepte meg Párizst: Nizzában újabb, ugyanazon napról keltezett végrendeletet találtak. Ebben az öreg Crawford két unokaöccsét, Bobot és Henryt s rokonát Maria Daurignacot, Humbertné húgát nevezte ki örökösnek. „Pörölni fogok”, kiáltott Humbert asszony —, de hangját nemcsak baráti körben hallották meg, hanem a világsajtóban is. A zseniális kalandornő gondoskodott arról, hogy a leghíresebb párizsi újságírók interjút kérjenek tőle, hogy cikkeire mindenki felfigyeljen. Elsősorban persze a Humberték hitelezői.

Igy is történt s Párizsban megindult a bíróság előtt a harc Humbertné és a nemlétező unokaöccs-ök között.

Noha ezidőtájt: a nyolcvanas években Amerika tiszser oly messze volt, mint manapság, könnyen rájöttek volna az ügyvédek, hogy nemlétező ellenfelekkel hadakoznak. De Therése Humbert gondoskodott arról, hogy ez ne történhessen meg. Húgát, Mária-t azért vette be a második végrendeletbe örökösül önmaga ellen s a Crawfordok mellé, hogy azok meghatalmazást adjanak neki, (persze hamisítottat), mely szerint Mária az ő érdekükben is eljárhat.

Ki hitte volna, hogy a tárgyalásokon meg, jelenő, egymás ellen pereskedő, halálos haragot mimelő nővérek titokban a legnagyobb egyetértésben dolgoznak?! Egy év múlva a felek közt „egység” jött létre. (Képzéjük, hogy mulattak Humberték, ha maguk közt voltak, ezen az egységen, melyet sajátmagukkal kötöttek!) Eszerint a Humbert-házaspár kezeli a Crawford-vagyont, mely akkor volt, hogy a törvénysek 45 ezer frank illetéket rótt ki a megállapodásra. A világ szeme eléllt. Ekkora pört Franciaország évek óta nem látott. Humberték azonban szépen kifizették a rájuk rótt ille-téket a kölcsönökből, melyek most már csakúgy özönlöttek hozzájuk. Ugyan ki merete kétségbe vonni annak a vagyonnak a létezését, melyre maga a törvény rótt ki ekkora illetéket!

rában óriási bált adott tiszteletére (mint hajdan Mária számára). Nem vette észre senki, hogy a vendégek közt megjelent egy jelentéktelen fiatalember is, akinek nem küldtek meghívót.

Evvél a fiatalemberrel — előkelő, de igen szegény familia fiával — Éva az intézetben ismerkedett meg. Ő hívta el báljára. De a fiúnak valahogy nem tetszett a Humbert-ház. Igaz: Humbertéknek se tetszett a fiú. A szélhámosok ösztönével érezték, hogy ez a szerelem bajt hoz rájuk. Igen ám, de Évát nem lehetett kiábrándítani, lebeszélni. Még akkor sem, mikor a fiú családja érdeklődni kezdett Humberték iránt. Ekkor már rosszul állt a szénájuk. Oly rosszul, hogy az egyik hitelező át is utazott Amerikába. Onnan azonban szörnyű hírral tért vissza. Kiderült, hogy Crawfordék sohasem léteztek.

A Humbert-palotát megrohanták mindazok, akiknek Therése oly gálánsan fizetett uszora-kamatot. De a palota ekkor már üres volt s még őrösebbek a páncélszekerények... Humberték elmenekültek, de hamarosan elfogták őket. Therése a tárgyaláson úgy viselkedett, mintha szentül hinne Crawfordék létezésében, csak akkor tört le, mikor leánya, aki feleségül ment szíve választottjához, megtagadta. A Humbert-szélhámosnő a világ inkább nevetett, mint bosszankodott. Annál is inkább, mert az uszora-kamat-szedő hitelezők nagy-része megérdemelte büntetését... Sokan — váratlanul — Humbertné mellé álltak. Így például cipé-sze, akinek kerek százezer frankkal tartozott. „Nem kívánok semmit” mondta, „Humbertné any-nyi előkelő vevőt hozott nekem, hogy neki köszön-letem karriéremet.” Szabónője, akit szintén jókora összeggel károsított meg, a palota árverésén meg-vásárolta Humbertné kedvenc hűtőrait s nevére be-raktározta. „Legyen miben laknia szegénynek, ha kiszabadul”, mondta. Vele együtt még sokan sirtak keserves könnyeket, mikor a szélhámos-családot öt évi börtönre ítélték. Legelkeseredettebb hitelezői se tagadták, hogy Humbertné volt Párizs legragyogóbb asszonya.

Asszony • Otthon • Család

A szép otthon

Beszéljünk egyszer az otthonról s ami vele kapcsolatos, a lakásról, a butorról, amelyek semmi esetre sem mellékes kérdései életünknek.

A lakás életelünk kifejezője. Az bizonyos, hogy mi alakítjuk ki, azonban az is kétségtelen, hogy mindaz ami benne van, hatással van ránk, jellemünkre, egyéniségünkre, lelkünkre. Mert hiába is tagadnók, az ami minket körülvesz — legyen az élőlény vagy holt anyag — könyörtelenül ránknyomja bélyegét.

A lakás mindennapi életünket teheti széppé. Ezért vágyódunk kellemes otthonra, amelynek kedélyesnek, kényelmesnek s ha nem is művészinak, de izlésesnek kell lennie. Az otthon a pihenés, a társasélet, esetleg a munkahelye és nemcsak a mi jelentős kérdésünk, hanem a társadalomnak is nagy horderejű problémája. Gondoljunk csak arra, hogy szociális szempontból mennyire fontos például: miként lakik a középosztály, vagy a munkás, stb.?

A ma emberének életmódja más, mint volt elődeinké és ez sok mindenben megnyilvánul. Például nem hordunk olyan ruhát, mint amilyent apánk, nagyapánk. Ma már szinte megmosolyognak azt az embert, aki egy mindenki által ismert ruhadarabban, ferencjózsefben sétálna az utcán.

A romantikus hajlandóságuk néha sajátjuk a multat. A biedermeiernek ma határozottan nagy varázsa van előttünk. Oh de jólesik a levendulaillatos magyar udvarházak nemzeti nagyszönyveinek, a táblabíró világ urainak életét visszaidézni. Azonban annál kevésbé kívánjuk a közelmúlt polgári életét feleleveníteni. Szinte meghorradunk, ha azokra a „gangos” hátsódudvaros házakra gondolunk, amelyek a multszázadbeli polgár teremtett s amelyekben a lakás es berendezése legtöbbször csak afféle konvencionális huzugság volt. Ahol a polgári butor látszat-masszív, a barokkot utánozták s a parvenü-széket ember legyen, aki megemelte, önémetnek csufolták. Anak a kornak butora műbőrhuatos, páthoszos, proccos, masszadíszes, ragasztott faragásos volt. Legremekebb darabja a korszaknak a viaszosvászonnal, vagy „mokkal” behúzott „divány”, amelytől nem állott távol a „teicháló”, a tölgyre „pácolt”, ülrepszansz „complett ebédlő” s a brunolinis „neotrium”. S mindezt a „mindent szabad ipar” és gép termelte.

Az olcsó fogás, a kopott vice, egynapos rongy aeszze semmi fogd meg jól művészi ideál ellen küzd a modern lakásberendező, aki tüzettedja a falról az olajnyomatot, a „Jár a baba... Két tűz között... Pici piros alma” stb. című „remekműviú tsáner- és csendéletképeket”. Valljuk meg, förtelmes is a gözölt bükk és hajlított butor, amelynek ádestestvére a plüssfüggöny, asztaltakaró, piéhszatos vörös- és kékbárony borítású fényképalbum, levelezőlappal teleragasztott spanyol fal, stb. Pedig 1890 táján mindezt történelmi stílusnak neveztek. Milyen jó, hogy már sokan elfeledték, sokan pedig már elégették a csinált virággal, a műpálmával együtt. Ha rágondolunk, szinte leforázza lelkünket a óerámázott „valódi gobelin” bernáthegyi kutya, meg a háromszögletű, — a dupla ágy fejéhez helyezett, richelieu himzéses párna, mintahogy a malacon lovagló keményseprőért sem rajonganak már sokan. Nem szeretjük már a bélyegekből összerakott névjegyűleát, a hajból csinált várat, a rabok által kenyérből formált asztaldísz kosarat, szivargyűrűből ragasztott hamutartót, a tökmagból összeállított képkeretet, amelyben szalmából kirakott tájkép díszelgett. Többé nem csodáljuk a gyufaszalakból összeállított hegedűt, a srappelből átalakított virágvázát, stb.

Igényünk kisebb, vagy ki tudja? talán tulaj. A székiöl nem kívánunk többet sem kevesebbet, minthogy ülni lehessen rajta s ne legyen a háta domborműves, amely összeronkítja a lapockánkat. Már réges-rég tudják, hogy a lakásban levő holminknak őszintének kell lennie: a fa fát a kő követ, a gipsz gipszet, a papír papírt, a bő bőrt, stb. mutasson. Röviden szólva az anyag n hazudjon, ne csapjon le bennünket. Minden anyag lehet nemes, ha ott alkalmazták, ahová való s n nem követnek el vele erőszakot. Ezért a puhafűtő ne legyen tölgyre festve, azaz fűderezve, a ne legyen márványosra sem, a márvány ne legyen csipkéké kifaragva, a linóleum se legyen perzsiszintás; és így tovább.

Érdemes a lakás berendezését megfigyelni és ennek során csodálatos tapasztalatokra tehetünk szert. A butor legtöbbször gazdája tulajdonságait veszi fel, így lehet kellemes, barátságos, szép, rút, rideg, meleg, közönséges, megbízható, hitvány, sablonos, ragasztódó, affektáló, hengegő, finom, nagyzó, jellegzetes, jellemtelen stb.

A lakás minden' t, ha csak egy kevés izlést visz bele mecénássá teszi. Ehhez azonban jűzzük hozzá, hogy az izléses holmi nem kerül több pénzbe, mint az izléstelen. Ezenkívül senki se higgye, hogy csak a gazdag ember áldozhat az izlésnek. A szép felé vonzódas a lakással, annak berendezésével veszi kezdetét. Az izléses lakás, legközvetlenebb környezetünk által életünk bizonyos fokig tartalmassá válhat. A lakás varázsa az a hangulat, amely sugároz, amely otthonná teszi. Ha ez nincs meg, ha ez hiányzik belőle, annak nem oka, hogy elfelejtettünk hangulatlámpát venni, hanem az, hogy hiányzik belőle lakójának lelkisége. A butor, antik vagy divatos, ultramodern esetleg mégis rideg, mert nem iródott rá az otthon kultusza.

Jajczay János

A konyha körül

RÁNTOTT GOMBÁSPALACSINTA. Két tojásból, 2 deci tejből és lisztből palacsintatésztát süttünk, aztán minden palacsintát ketté vágunk és az alábbi töltelékkel megtöltjük. 10—12 fej sampignongombát tisztára mosunk, héjával együtt finomra vágjuk, 4 deka hagymát egy kis zöldpetrezselyemmel finomra vágunk, 4 deka vajban a gombával együtt addig pároljuk, míg a gomba a levét elfötte. Ekkor meghintjük egy evőkanál liszttel, némi kavargatás után felelesztjük egy merítőkanál csont- vagy húselevessel, adunk még bele 20 deka darált maradék éült- vagy fött húst, sót, törött borsot, s ha egész simára főztük, csak annyi tejfelt keverünk hozzá, hogy kenhető pép legyen belőle, mellyel, ha kihűlt, megtöltjük a palacsintákat és tojásos morzsába bebundázva (panírozva), tálalás előtt bő, forró zsírban pirosra sütjük.

ALMA A KONYHABAN. Közelebb vagyunk már az őszhöz, mint a nyárhoz és leginkább az ősz az, mely az értékes, kütünő almafajok szinte kifogyhatatlan mennyiségét és változatát bocsátja rendelkezésünkre s úgy, hogy egész télen és tavaszon át is a korai nyárig rendelkezésünkre áll ez a pompás, egészségünkre oly kiváló hatással bíró gyümölcs. És nemesak nyersen élvezhetjük, hanem a konyhában is számtalan módon felhasználhatjuk. A húсок mellé mellékletül készülő párolt vörös- vagy fehérkáposztát sokkal izletesebbé tehetjük, ha egy-egy hámozott és vékony szeletekre vágott almát párolunk vele. Ha az alma savanyú, esetleg pótolhatja az ecetet a párolt káposztánál, ami nem annyira pénzbeli, mint inkább egészségbeli nyereség.

RIZS, ALMÁVAL. Egyszerű, de nagyon izletes fogás a következő: Jól megválogatott és megmosott rizst tejben egy kevés cukorral, csipetnyi sóval sűrűre főzzük úgy, hogy a rizs szép szemes maradjon, tűzálló porcellán vagy zománcos formába bele tesszük a rizs felét, arra egy réteg cukorral előre elkészített almakását teszünk szépen elsímtva, majd a többi rizst tesszük az almarétegre: meghintjük finomra örlt kétszersülttel.

SZILVALEKVÁR FŐZÉS. Maga a szilvalekvár-főzés igen egyszerű. A kimagvált szilvát megfelelő nagyságú edényben lassú tűznél addig főzzük, míg egészen sűrű lesz úgyhogy kihűlve nem folyik többé. Fődolog a folytonos keverés. Ha nagy mennyiséget főzünk, akkor a legnagyobb gonddal meg-tisztogatott üstöt használjuk e célra. Kisebb takaréktűzhelyen. Legjobb ízű lesz lekvárunk, ha cse-éplábasban főzzük. Mindenesetre használjunk fő-éséhez új fakanalat. Szilvalekvárt nem szükséges, de nem is igen szokás cukorral főzni, mert ha elég eményre van főzve, úgys jól eláll. Ebben az esetben, mikor a lekvárból használni akarunk, felhígít-uk langyos vízzel s cukrot is ekkor teszünk ahhoz mennyiséghez, amelyet fel akarunk használni. Ha azonban egy kevés cukorral főzzük — pl. 1 kg. gyümölcsre 20—25 dg cukrot számítunk —, akkor nem kell annyira keményre főzni, mint a cukor nélkül készültet, tehát gyorsabban, kevesebb tű-erővel elkészül és a lekvár zamata még jobban érvényesül.

A divatos nő

Még csak augusztus közepén vagyunk, de máris hűvös őszi fúvallatok figyelmeztetnek arra, hogy a nyárnak is vége lesz lassan. Az elegáns nő előrelátóan gondoskodik őszi ruha- és kalapszükségleteiről. Az új őszi kalapdivatban nappali viseletre — mint ez első képünkön is látható, — a

ötétszürke a kedvelt szín, természetes színű toll-díszekkel. Jól illik ez a kalap utcai ruhához. A divatos őszi utcai ruha, mint második képünk életlen szemlélteti, rövid kabátka és szoknya, ez az utóbbi oldalt beráncsolva. Délutáni ruhának nagyon elegáns a kávébarna és citromsárga összetételű marocain-ból készült kosztüm, amit az elől ráncba húzott rész finoman díszít.

Háziasszony első segélynyújtása

Mielőtt az orvos megérkezik, egyes óvintézkedéseket nagyon ajánlatos betartani. Elsősorban ha nagy lázat állapítunk meg, a beteget azonnal ágyba fektetjük és ügyeljünk arra, hogy a lázat semmiféle orvossággal ne nyomjuk le, hogy az orvos tiszta képet kapjon a betegről. Azt a szobát, amiben a lázas beteg fekszik, gyorsan átrendezzük. Ágyát mindkét oldalon szabadabbá és hozzáférhetővé tesszük. Felesleges csecebeeséket, virágokat kiviszünk a szobából. Porfogó holmikát elrakunk, hogy tiszta és friss levegője legyen a betegnek. Hőmérsékletét reggel, délben, délután és este pontosan mérjük és egy tiszta lapra feljegyezzük. Egy kis asztalkát leterítünk fehér ruhával, odakészítjük az állott vizes korsót, poharat, hőmérőt és egy tiszta evőkanalat, hogy ezek az orvosnak mindjárt kéznél legyenek.

Sérüléseknél, ha törés történt, legelső feladatunk, ha lábön van, a cipőt, harisnyát levenni, deszkadarabot helyezünk a láb alá, jó szorosan átkötjük, hogy a láb ne mozoghasson. Így szállítani is lehet. Karral ugyanígy járunk el, de ezt mindkettőn csak addig hagyjuk így, míg az orvos megérkezik, vagy kórházba nem szállítottuk.

Erős vérzésnél; a vérző seb felett két ujjnyira jó erősen lekötjük és felpolcoljuk, míg az orvos megérkezik. Konyhában elvágott ujjunkat jó forró, vizes kendővel kötjük át, karunkat felfelé tartjuk. Ha eláll a vérzés, vizesap alatt jól lemossuk és jóddal bekenjük.

Ha valakinek szája megy a bőre alá, úgy azt egy spirituszláng fölé tartott tű segítségével vesszük ki, utána tiszta alkohollal, vagy jóddal bekenjük és bekötjük.

Égési sebeknél olajos lemosást, konyhában történő zsírégetésnél azonnali vöröshagymával való bedörzsölést ajánlhatok.

Gombamérgezésnél bőséges ricinus-olajat itatunk, állati szénét, hánytatót adunk be.

Hűsmérgezésnél hánytatót és bőven hashajtót adunk.

Gázmérgezésnél, szénmérgezésnél: friss levegőre viszük ki a beteget, hideg vizes borogatásokat teszünk a fejére, ecetet szagoltatunk vele, de a legfontosabb a jó friss levegő bevezetése. Mesterséges légzést úgy alkalmazunk, hogy a beteget hanyatt fektetjük, két karját ritmikusan felfelé, a mellkashoz mindig erősen odaszorítva mozgatjuk addig, míg a légzés újra kezdődik.

Természetes és egészséges bélszabályozó. Egy kiló hámozott almát, 15 deka aszaltszilvát, 15 deka szent János-kenyeret, 15 deka fügét külön-külön lábasban puhára főzünk, kevés víz hozzáadásával. Ha mindeze jó puha, tálba öntjük és jól elkeverve kihűtjük. Éhgyomorra, vagy napközben egy-egy darabot fogyasztva, nagyon egészséges úgy felnőttek, mint gyermeknek.

KERESZTREJT VÉNY

33. (418.) szám.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16									15					
16					17	18		19			20			
21					22			25					24	
25			26		27						28			9
30		31		32		33				34		35		
		36		37						38				
39			40										41	
		42								45			44	
45	46					47		48		49				50
51						52				53				54
55		56		57										58
59			60		61			62				65		
64				65		66		67	68					
69														

Beküldendő: Vizsz. 1, 40, 69, függ. 1, 13, 20.

Beküldési határidő: augusztus 28.

Vizszintes sorok:

1 Padódista. „Igy irtok ti” szerzője. 14 Az „Irene” című dráma egy alakja. 15 Katonai hadosztály. 16 Raff. 17 Felkiáltó szó. 19 Hosszmérték rövidítve. 20 Vissza: előidézőre. 21 Hónaprövidítés. 22 Dedikálás. 24 Hajít (o = ü). 25 Betű kiejtve. 27 Családtag. 29 Eredményhatározó rag. 30 Papi ruhadarab. 33 Tiszába siet. 34 Üzletvezető, fordítva. 36 Folyómeder, arabul. 38 Másolta. 39 Asszonynev ragja. 40 Rettenetes. 41 Vigyáz. 42 Keret. 43 Északi nép. 45 „Az ember tragédiája” egy alakja. 47 Női név. 49 Csikoszörű állat. 51 Idegen helyeslés. 52 Szigetek a Keleti tengerben. 54 A jószívű teszi. 55 Latin üdvözlés. 57 Spáiz, magyarul. 58 Pacal közepé. 59 Nem kicsiny. 61 Nagy Gábor monogr. 62 Idegen prepozíció. 63 Férfinev. 64 S-sel Agamemnon fia. 67 Olasz város. 69 Amerikát nagyon fenyegeti.

Függőleges sorok:

1 Történettudós (1858–1929). 2 Szeretlako-mát. 3 Énekrész ism. idegen rövidítése. 4 Magához szólit. 5 Biztató szó. 6 Okori görög város. 7 Dupláza játék. 8 Van ilyen csizma is.

9 Balzsam. 10 G. K. A. 11 Angol hosszsmérték. 12 Lakodalmi szertartás. 13 Kiseb család összeszördülés. 18 Foszt. 19 Sárgászöld elem. 23 Csendes élet. 26 Régi fegyver. 28 Géz. 31 Véd. 32 Tréfás eset. 34 Holnap — latinul és fon. 35 Nagy Albert. 37 Harag — latinul. 38 Lám! 42 Fedd. 44 Tiszteletbeli röv. 46 Keregeté, üzé. 47 Nem kell több! 48 Becézett fiunév. 50 Francia filozófus. 52 Irók használják az ismeretlenség kedvéért. 53 A „Divina Comedia” szerzője. 56 Városnév. 58 Peru főhelye, ford. 60 Y. S. G. 63 Faltvélnék is van. 65 Messzire, ahogy a kisgyermek mondja. 66 Régi előd. 68 Bodrog része.

31. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése.

Vizszintes: 1. Nyugat. 5. és nyilirány: Halál fia. Timár Virgil fia. 29. Szekszárd. Függőleges: 1. és nyilirány: Nyugalanság völgye. 11. Próza, szinmű.

Helyesen megfejtették: Csiby Lenke, Kiss Lajos, Joó János, Nemes Gabriella, Miksa János.

Uj utakon

Irtó: Nagykárolyi Etelka

Az ügyvédi iroda ajtaján megszólalt a csengő.

Tiszta, rövid kis csemetés volt, szinte tartózkodó s a feketekésztyűs kéz egy pillanatra még ott tévovázott a kerék fehér gombon.

De egy pillanat múlva ott állt a fehérbóbitás szobaleány az ajtó mögött és egy másodperc erejéig eltűnt fityorba a kémlő-lapocskák mögött.

Az után kinyitott az ajtó.

Mikor szembenállt az ügyvéddel, kis elfogódottságot érzett. Istenem! Annyiszor elgondolta már, hogy is fogja elmondani az egészet. Kinézte magának álomtalan éjszakákon a találkozást, kitervelte apróra minden mondatát és most, ebben a pillanatban szinte tanácstalanul áll.

Mit is akart tulajdonképpen? Igen! Támogatást kérni olyan álláshoz, ahol nem volna túlságosan elfoglalva, ahol nem kellene idegkedő emberektől hallgatnia és hát legelsősorban: megfelelő fizetést adnának. Nem két-három ezer lejt, hanem legalább hateret. Igen, ő okos, jó fellépésű, más is kapott már ilyen állást, hát nem álombeli elképzelés az egész.

Az ügyvéd nagyon kedves volt. Egy pillanatra csodálkozón nézte az asszonyt, mikor elmondta jövelete célját, de nem látszott túlságosan meglepettnek. Csak a tekintete változott meg. Az a tisztelet, ami balépésekor észrevehetően kirajzolódott az arcára, egy szempillantás alatt eltűnt. Bizalmasan hajolt előre, kezével dobolt az asztalon, töprenges felhőzött a vonásain. Nézte az asszonyt, aztán kis mosoly villant meg a szája mögött.

— Lehet ilyen állást kapni — kezdte halványan — tudnék is egyet azonnal. Csak persze azt szeretném, ha kicsit körvonalazna azt, hogy

ezért a havi hater lejes állásért.

Nem fejezte be. Feszült csend.

Az asszony felezett. Az arca kérdő volt és tiszta. Várt. A mondat nem volt befejezve, tehát úgy gondolta, hogy még várnia kell. De az ügyvéd csak mosolygott. Barátságosan, melegen, de minden tisztelet nélkül. És a mondatot úgy hagyta befejezetlenül.

A könyvszekrény tetején hatot ütött az óra. Kis apró melódia zendült föl a hat rövid ütés után, de még mindig csend volt a szobában. Fülledt, tikkasztó csend.

Mikor megszólalt, a hangja gunyos volt. Az iránt érdeklődött, hogy milyen könyveket olvas önagnasága? Mert azt ajánlana, hogy a olvasmányokat sürgősen cserélje fel valami ékezőbb tartalmuakkal.

Kezet fogtak, sőt az ügyvéd kezét csókolt egy pillanatra habozás után. Ugyaztazik: nem olyanféle az asszony, csak kicsit butácska. Sajnálkozón nézett utána, de megszólalt a telefon, meg aztán nem volt nagy ügy, részéről el volt intézve.

Az asszony ment lefelé a lépcsőn. Fogta a karját, kicsit szédült és kezét csókolt volna annak, aki egy pohár vizet nyújt feléje ebben a pillanatban. De üres volt a lépcsőház.

A kapu előtt megállt céltalanul. Heva, merre?

Az ura halott. Ami kevés pénze volt, elfogyott az utolsó fillérig és dolgoznia kell, ha élni akar. Mert akar. Nem jut meg a gondok elől.

Kiszámította, hogy a lakása bére, élelme, ruhaféle apróságok körülbelül hateret leiből kivetelnék. Elhetne úgy, mint azelőtt, néha elmenne egy színházba, hangversenyre és nyáron elmehetne egy hónapra fürdőre.

De úgy látszik, nem így lesz. Ha a hater lejt mellé egy befejezetlen mondat is jár akkor nem!

Hiszen egy magányos asszonynak nem kell

kétszobás lakás. Talán meg egyszobás is sok. Odavehet valakit és akkor könnyebb a hazbér-gond. Az egyik szoba butorát eladja, hogy valami kis tökéje legyen, ha betegség látogatna meg.

Uj ut lesz, az bizonyos. Keskeny ugyan, de tiszta és fehér. Elmarad a sonkászemlye, nem lesz gesztenyestorta és a színház is egész bizonytalan, még egy harmadik emeleti helyről is.

Es mégis így lesz...

...Ugy tett, mint a többi megszámlálhatatlanul sok. Szaladgált, lotott-futott és egyszer csak kezébe volt a kenyér! Kicsi és fekete, de kenyér!

Két esztendő múlva találkozott az ügyvéddel.

Kicsit meghökkentek, mind a ketten, mert utolsó találkozásuk kényelmetlen emlék volt. De aztán mosolyogva kezét fogták. Az asszony sápadt volt, de friss és jókedvű, a szeme tiszta.

Amint beszélgettek, az ügyvéd szemöldöke csodálkozón huzódott. Hiszen ez az asszony egészen lecsuszott! Szoba-konyha lakása van, egy postásleánnyal lakik együtt és ő maga kiszolgáló egy cukrosboltban. Hová tette az esztét? Mi szüksége volt rá ilyen arccal, ilyen szemekkel odaállni a pult mögé?

Mondani akart valamit és hirtelen az asszonyra nézett. Két tiszta szem nézett vissza rá s az ügyvédnek egy kép jutott az eszébe. Régi, sárgás, kicsit fakult kép, de ott őrzte az éjjeli szekrényén. Az édesanyja mosolyog rajta fényes, tiszta szemmel.

Az is így mosolygott...

Nézte egyre, nem tudott elszakadni attól a tiszta szempártól. A gyerekes kis szája mosolygott feléje és az áll gödre valami meghatóan puha volt. Fehér ez az asszony egészen. Fehér!

Elhatározta, hogy ha a hetfejű sárkánnya kellene is megküzdenie, feleségül veszi.

Senki mást!

LEGUJABB

Nyolcvankilenc angol repülőgép szerepel a pénteki nagy légitámadás veszteséglisztáján

Portsmouth mellett egy torpedórombolót is elsüllyesztettek a német repülők

Berlinből jelentik: A Német Távírási Iroda legújabb jelentése szerint a pénteki nagyarányú légitámadás vesztesége 89 angol és 27 német repülőgép. Hozzáteszi a jelentés, hogy a német re-

pülők ezenkívül 22 angol záróleggömböt semmisített meg. Portsmouth mellett a német repülők elsüllyesztettek egy angol rombolót.

Roosevelt az amerikai országokat háborús támadás ellen szervezi

Tárgyalások az amerikai angol birtokok átengedéséről. — Kanadával a nyugati félteke védelméről tanácskozik az Egyesült Államok kormánya

Washingtonból jelentik: Roosevelt pénteken bejelentette, hogy az Egyesült Államok tárgyalásokat kezdenek Angliával tengeri és légi támaszpontoknak a Panama csatorna védelmére való megszervezéséről. Bejelentette továbbá, hogy tárgyalásokat kezdenek a kanadai kormánnyal is a nyugati félteke megvédéséről. Közölte végül, hogy az angol kormány meghívására két amerikai tábornok és egy tengernagy tartózkodik Angliában törzskaruk több tagjával.

A kanadai miniszterelnök Roosevelthez hasonlóan nyilatkozott. Kijelentette, hogy Kanada és az Egyesült Államok között tárgyalások

vannak folyamatban az amerikai félteke védelméről.

A londoni rádió megerősíti, hogy Anglia meg akarja engedni Amerikának, hogy a nyugati féltekén lévő birtokain repülő-támaszpontokat létesítsen. Azt a híresztelést azonban, hogy Anglia az Amerikában lévő brit szigetek az Egyesült Államoknak eladja, a londoni rádió alaptalannak minősíti.

Washingtonból jelentik: Az amerikai szenátus külügyi bizottsága elfogadta azt a törvényjavaslatot, mely megengedi az Egyesült Államok hajóinak az európai háborús övezet felkeresését abból a célból, hogy gyermekeket szállítsanak az Egyesült Államokba.

Roosevelt személyes megbeszélései Kanada miniszterelnökével

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök péntek este kijelentette, hogy szombat este New York állam egyik városában Mackenzie King kanadai miniszterelnökkel vacsorázik. New Yorkban azt hiszik, hogy az elnök találkozása a kanadai miniszterelnökkel összefüggésben van az Egyesült Államok és Kanada között folyó megbeszélésekkel, amelyeken a nyugati félteke védelmének kérdésével foglalkoznak.

Az olasz sajtó foglalkozik Rooseveltnek azzal a kijelentésével, hogy tárgyalások vannak folyamatban az angol és a kanadai kormány között a nyugati féltekén angol kézben lévő tengerészeti támaszpontoknak Amerika részére történő átengedéséről. A hírt — az olasz lapok szerint — an-

gol forrásból is megerősítették, de cáfolják, hogy a támaszpontok átengedése fejében az Egyesült Államok kormánya 50 torpedórombolót juttat Angliának.

— Ha hitelt adunk a cáfolatnak, — mondja az olasz sajtó, — azt kell következtetnünk, hogy Anglia ingyen adja át Amerikának a maga birtokait, ami elég ritka és rendkívüli dolog. Ugylát-szik, hogy az Egyesült Államok kormánya nem bízik többé az angol ellenállás erejében, ezért sajtó eszközeivel akar gondoskodni a nyugati félteke védelméről. Ezzel első ízben kerülnek alkalmazásra a havannai értekezleten megállapított irányelvek.

A japán hadsereg a tengelyhatalmakkal szorosabb együttműködést követel

Tokióból jelentik: Konoye herceg, japán miniszterelnök a napokban a hadügyminiszterrel megbeszélte a kínai engedelményes terület kérdését a brit csapatok visszavonulása után. A hadügyminiszter egyben tájékoztatta a miniszterelnököt a hadsereg külpolitikai fel-fogásáról. Konoye a tanácskozás után a külügyminiszterrel folytatott megbeszélést. Hír szerint főleg a hadseregnek a külpolitikai kérdésekben tanúsított magatartását vitatták meg. Tokióban úgy tudják, a hadsereg követeli, hogy a japán diplomácia fokozottabb mértékben mozdítsa elő Japánnak harmadik hata-

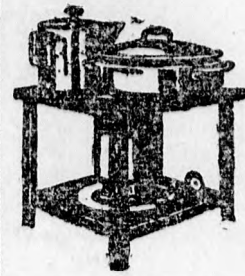
lommal, különösen Németországgal és Olaszországgal fennálló kapcsolatainak újrendezésését.

Tíz napon belül be kell nyújtani a zsidók italmérési engedélyét

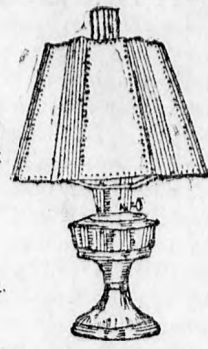
Bucurestiből jelentik a rádió: A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a zsidók italmérési engedélyeit 10 napon belül be kell nyújtani. A zsidóktól elvett italmérési engedélyeket román kereskedőknek adják.

ALADDIN és CONTINENTAL

Petroleum gázlámpák 1000 gyertyafényig
Garantált bel- kül- földi Petroleumgázfűzők

eredeti
DAIMON
szobalámpák
alcson.

Megjötték a szabadalmazott
torta- és kuglófsütők
aragázfűzőn, petrolfűzőn használhatók.
Ből mindenféle főzőbe és lúmpába.
Eliemek rádióba, szobalámpába.
Villanykörtek.

Aladdin lerakat

Ing. Schön Ernő Oradea, A. Iancu 22. Postaépület

Több német nyelvű felekezeti iskola felállítását engedélyezte a nemzeti nevelésügyi miniszter

Bucurestiből jelentik a rádió: A nemzeti nevelésügyi minisztérium a romániai német nép-kisebbség kulturális igényeinek kielégítése céljából több német nyelvű felekezeti iskola felállítását engedélyezte. Aradon 1, Temesváron 2 iskolát állítanak fel.

Apechidetések

Lakás

Butorozott szoba
különbjárattal kiadó. —
Nagyvárad, Strada
Scolei 10. szám.

Egyszobás
utcai lakás melékhe-
lyiségekkel kiadó. —
Nagyvárad, Nicolae
Zsiga-utca 50. szám.

Butorozott szoba
maganos térínek aug.
15-re kiadó. Nagyvá-
rad, Str. Pasteur 23.,
felső csengő.

Jókarban
levő modern gyermek-
kocsi eladó. Hatvany,
Nagyvárad, Calea Rui-
nelor 12. szám.

Modern
2 szobás konyhas la-
kás szeptember 1-re
kiadó. Oradea-Nagyvá-
rad, Miorita 7. szám.

3 szobás
parkettes lakás mel-
lékhe-lyiségekkel ki-
adó. Nagyvárad, I. G.
Duca 6. szám alatt.

Két- és háromszobás
lakás azonnal kiadó.
Nagyvárad, Strada
Vlahuta 44. szám

Hűlőszek

Mindenest
keresünk, aki főzni is
tud, hosszú bizonyít-
ványokkal. Nagyvárad,
Pável-utca 24. szám.

Eladó

hálószoba, hencser, vas-
ágy, ebédlő asztal, kre-
denc, székek, kofferek,
ládák és vasúst. Nagy-
várad, Str. Istrescu 5.

Mindentéle

padlásomat, apróságot,
papírfélét és bármit
veszek, levélhívásra
házzal jövök. Klein,
Oradea-Nagyvárad, Bu-
dai Deleanu-u. 2. szám.

Keresek

megvételre Nagyvá-
radon kis családi hazat
cca 200.000 lei érték-
ben. Hosszu lejáratu
kölcsonnel terhelt ház
250.000 lei értékű is le-
het. Cimeket a kiadó-
ba kérek.

NAGYOBB

bérházak kezelését
és ellenőrzését el-
vállalja dr Lengyel
Zsigmond, a Ház-
tulajdonosok Szö-
vetsége ügyvezető
elnöke.

Eladó telek

házzal vagy anélkül.
1 szoba, konyha ki-
adó szeptember 1-re.
— Oradea-Nagyvárad,
Str. Petru Rareș 12.

Házvezetőnőnek

menne fiatal uriasz-
szony. — Nyéky F.,
Brad, Jud Hunedoara

Sport gyermekkocsi
jókarban levő eladó.
Nagyvárad, Wilson-u.
19-b.

Püspök-fürdői kedvezményes fürdőjegyek kaphatók kiadói-vatalunkban.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtörögépén
Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-út 5. szám.

GENZURAT